

מתוך: תקוה בחולות | צילום: דן חימוביץ, עיצוב גרפי: להב הלוי, קונספט וניהול אמנותי: יואל הרצברג

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט חינוכית מוסרית

חוברת מידע, מקורות והפעלות

בעריכת ניבי שנער זמיר

פתח דבר:

אנחנו אנשי חינוך, והיום אנחנו לא שואלים למי צלצלו הפעמונים - היום אנחנו יודעים שהם מצלצלים בשבילנו. לא נשתף פעולה עם פשיעה מוסרית: לא עם רדיפת בני אדם ולא עם שליחתם לאובדנם.

אנחנו אנשי חינוך, והיום אנחנו לא מתלוננים על אלה שלא קמו בזמן כדי להגן על נרדפים - היום אנחנו קמים, יחד עם רופאים, טייסים, אומנים, רבנים, ניצולי שואה ואחרים. קמים להיות מגן לנרדפים.

היום יצאנו מהגדרות של המכללה לחינוך אל המרחב הציבורי - היום ירדנו מהגדרות כי אי אפשר עוד לעמוד מנגד.

בתור אנשי חינוך, מלאכתנו היא לבנות חיים של אחרים. היום אנחנו מתייצבים נגד מדיניות שיטתית שעומדת להחריב חיים של אלפים.

בתור אנשי חינוך אנחנו מחויבים לשיח של אהבה, אמפתיה והכלה. היום אנחנו מתייצבים נגד שיח מתמשך של שנאה, לאומנות וגזענות; שיח שמכתיים אנשים זרים כסרטן, מפיצי מחלות ומטרד תברואתי.

בתור אנשי חינוך אנו מחויבים לנכסי צאן ברזל של המורשת. היום אנו מתייצבים נגד אלה שרומסים ברגל גסה את כלל היסוד של מה ששנא עליך לא תעשה לזולתך. מתייצבים נגד אלה ששכחו שאת החלשים ביותר בחברה לא רומסים, ובכלל זה את הגר, אלא דואגים לשלומם וכבודם.

בתור אנשי חינוך אנו מצווים ללמוד את לקח ההיסטוריה. לא מזמן כל כך, הרבה יהודים היו פליטים המתדפקים על השערים. ואנו כל כך מוקירים ומרימים על נס את אלה החומלים וההגונים שקיבלו אותם. היום אנחנו לוקחים מהם דוגמה. כאן ועכשיו אנחנו רוצים להיות טובים כמותם.

בתור אנשי חינוך עלינו להתייצב נגד כל הסתה שעושה את החלש לשעיר לעזאזל. הפליטים בדרום תל אביב הם לא האשמים בפגיעה שנגרמת לתושבים המקומיים. הממשלה היא האחראית להזנחה והיא האחראית לפגיעה: שליש מילדי ישראל חיים מתחת לקו העוני, והפערים בין עשירים לעניים ובין מרכז לפריפריה רק גדלים. רק הבוקר שידרו בחדשות שהפערים בשכר בין עשירון עליון לעשירון תחתון הוא פי 12. לא את הפליטים צריך להאשים. הם הרבה מתחת לעשירון התחתון.

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט חינוכית מוסרית

פרופ' נמרוד אלוני, ראש המכון לחינוך מתקדם, מכללת סמינר הקיבוצים

הבוקר התראיין שר החינוך והסביר שהממשלה מפעילה מדיניות הוגנת של הבחנה בין פליטים למהגרי עבודה, שאנחנו ניתן מקלט לפליטים ונגרש את מהגרי העבודה לארץ בטוחה. העובדות מלמדות אחרת: משרי הממשלה שומעים שיח של שנאה והסתה ולא של הגינות והבנה. הליך הוגן ויעיל של מיון בין פליטים למהגרי עבודה לא היה ולא נברא. וגירוש לארץ בטוחה מתברר כמעשייה חסרת שחר ורעה.

מדיניות הגירוש רומסת ברגל גסה את מוסר היהדות, את ערכי מגילת העצמאות ואת יסודות ההומניות וההגינות.

אנו דורשים לעצור את הגירוש ולגבש מדיניות הומנית והוגנת. מדיניות שתשים קץ לרדיפת הפליטים ותשפר מהותית את מצבם של התושבים המקומיים בדרום תל אביב ובמקומות אחרים.

דברים של פרופ' נמרוד אלוני בהפגנה של סטודנטים ומרצים של מכללת סמינר הקיבוצים נגד גירוש הפליטים.

הפגנה בסמינר הקיבוצים נגד הגירוש (צילום: מוטי קמחי)

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט חינוכית מוסרית

סוגיית הגירוש של מבקשי המקלט היא מורכבת ומעוררת שאלות בעניין תפקידינו ומחויבויותינו כאנשי ונשות חינוך. קבוצת אנשי ונשות סגל וסטודנטים/יות נקטו עמדה ויזמו הפגנה נגד הגירוש. לאור פעולה זו ופעולות מחאה אחרות התעורר שיח ער וחשוב בקרב הסגל והסטודנטים/יות שבו עלו עמדות, תחושות והתלבטויות לגבי הדרכים החינוכיות הראויות לעיסוק בתכנים שנויים במחלוקת.

כדי להרחיב שיח זה ולהעמיקו באמצעות מתן מידע ודרכי התמודדות, חברנו יחד מרצים ומרצות ממכללת סמינר הקיבוצים, ממכללת אורנים וממדרשת אדם לאמירה חינוכית סולידרית ואיגדנו לאסופה חומרים מגוונים, הכוללים הפעלות, טקסטים, הפניות ועוד.

האסופה נפתחת בהמלצות של מרצים ומרצות ממכללת סמינר הקיבוצים לעיסוק בנושא: **פרופ' שי פרוגל**, ראש התוכנית לתואר שני במדעי הרוח, קורא לפעולה דרך קריאת טקסט - "האדם המורד" של אלבר קאמי; **ד"ר גל הרמט**, מרצה למגדר ופדגוגיה ביקורתית מציעה עשייה חינוכית סביב פרויקט ייחודי שהנחתה במסגרת קורס באוניברסיטה לשלום של האו"ם, שכלל הוצאת ספרי ילדים על (היעדר) זכויות פליטים ילדים; **מאיר ראובני**, ראש המחלקה לתקשורת ולקולנוע, ממשיך בהמלצה על סרט שהופק במחלקה: "תעודה של זהות".

ד"ר אוקי מרושק קלארמן, מנהלת עמיתה מדרשת אדם לדמוקרטיה ולשלום, כתבה מערכי פעילויות שעוסקים בפיתוח התודעה וההבנה של המורכבויות העקרוניות של סוגיית מבקשי המקלט; **ואביטל ספיבק**, מרצה להוראת תחום הדמוקרטיה במכללת אורנים, בנתה מצגת מקיפה ומעמיקה הכוללת מידע והקשרים רלוונטיים.

אני מקווה שתמצאו באסופה זו עניין ותוכלו להיעזר בה לשם תיווך הסוגיה לסטודנטים/יות ולשם הרחבת היכולת לעסוק בתכנים שנויים במחלוקת מתוך נקודת מבט ביקורתית ושוויונית המאפשרת ריבוי קולות. מודה לכל השותפים והשותפות שנענו לקריאה לפעולה.

בברכה,

ניב שנער זמיר

פיתוח וליווי תהליכי למידה אקטיביסטים

היחידה למעורבות חברתית

מכללת סמינר הקיבוצים

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט חינוכית מוסרית

קריאה אותנטית לפעולה: "האדם המורד"

"אל תלעגו לרש,

אם לבן הוא ואם כושי.

יש בו במי שחלש

מה ה-

אנושי, אנושי." (אברהם חלפי, "שיר על יונה בחלוני")

יש עיתים בהם אדם נדרש לחרוג משגרת יומו. אין הוא נדרש לכך על-ידי מישהו אחר או על-ידי צו מגבוה אלא מתוך רחשי ליבו. כך מנסה להסביר אלבר קאמי בספרו האדם המורד את נקודת המוצא האותנטית של אדם למאבק נגד עוול מוסרי. חשבתי שראוי לקרוא דברים אלה של קאמי בימים רעים אלה של גירוש הפליטים האפריקאים לגורלם הרע. קטע זה מאפשר, לדעתי, לעמת כל אדם עם עמידתו לנוכח מציאות זו ולשאול עצמו אם אין זה המקום בו הוא, ממש באופן אישי, ולא כנציג של עם, ממסד או שלטון, נדרש לומר "לא". "לא", כפי שמסביר קאמי, שהוא בעצם חיוב של האנושי באדם מפני שהוא מרד נגד חוסר האנושיות שמתגלע במציאות סביבו.

קטע קריאה:

אלבר קאמי, 1999, "האדם המורד" מתוך האדם המורד, תרגום: צבי ארד, תל-אביב: הוצאת עם עובד, ע"מ 22-15.

אלבר קאמי האדם המורד

I האדם המורד

מי הוא האדם המורד? אדם האומר לאו. אולם, אף שהוא מסרב, אינו מנתר: הריהו גם אדם האומר כן, עם התעוררותו הראשונה. עבד שציית לפקודות כל ימי חייו, סבור פתאום כי אין לשאת פקודה חדשה. מה משמעותו של "לאו" זה? משמעותו, למשל: "הדברים נמשכו זמן רב מדי", "עד עכשיו כן, ולהלן - לא", "אתה מרחיק לכת", ועוד: "יש קו גבול, שאותו לא תעבור". בקיצור, לאו זה מבשר את קיומו של גבול כלשהו. אתה מוצא אותו רעיון של גבול בהרגשתו של המורד, כי זולתו "מפריז", כי הוא חורג מהגבול בהפעלת זכותו, ואילו מעבר לגבול זה קיימת זכות אחרת, המגבילה את הראשונה. וכך נשענת התעוררות המרד, בעת ובעונה אחת, על הדחיה המוחלטת של התערבות הנתפסת כבלתי-נסבלת, ועל הנדאות המעורפלת של זכות שרירה, וליתר דיוק, על הרושם של המורד, כי הוא "זכאי ל...". אין המרד מתגשם בלי הרגשת המורד שהצדק עמו, במקום כלשהו ובדרך כלשהי. על-כן אומר העבד שנתמרד כן ולא בהעלם אחד. עם אישור הגבול מאשר המורד את כל הדברים, שהוא מגחש את קיומם מעבר לגבול, ומבקש לשמור עליהם. הוא מוכיח בעקשנות, שיש בו משהו "הראוי ל...", משהו התובע כי ישימו לב אליו. בנוסח כלשהו הוא מציג מול המשטר המשעבד אותו מצין זכות, שלא להיות משועבד מעבר לתחום העשוי להתקבל על דעתו.

בכל מרד מופיעה, יחד עם דחיית הזר הפוגע, דבקות שלמה ומיידית של האדם בחלק מסוים של עצמותו. הוא מגיח איפוא לשקילת-ערך שאינה מבוטלת בעיניו כלל להתערב בדעתו בלי משים, ואכן יחזיק בה תוך כדי סכנות. עד עתה מילא פיו מים, מופקר ליאוש, שבו משלים אדם עם תנאי-החיים אפילו כשהוא סבור שאין בהם מן הצדק. כשאדם שותק, הוא מעלה בנו את ההשערה, שאיגו שופט ואיגו מבקש דבר, ובמקרים מסוימים איגו מבקש דבר למעשה. היאוש, כמוהו כאבסורד, שופט ומבקש הכל בדרך כלל, אך איגו שופט ואיגו מבקש דבר במיוחד. השתיקה מיטיבה לבטאו. אולם משעה שאדם מדבר, אפילו יאמר

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט הינוכית מוסרית

לא, הריהו מתאוה לדברים, אף שופט. מבחינה אטימולוגית המלה révolté (מורד) מתפרשת כ"מי שהפך פניו". מהלך היה כששט אדוניו מונף עליו. והנה הפך פניו והתיצב מולו. הוא מעמת את העדיף עם שאיננו-עדיף. לא כל ערך גורר את המרד, אבל כל תנועת-מרד מעוררת בשתיקה ערך כלשהו. האם, לפחות, בערך כלשהו אנו מדברים? מתנועת המרד נולדת העמידה על הדעת, ותהי מטושטשת כאשר תהיה: ההכרה המבהיקה פתאום, כי יש באדם משהו לפיו יוכל להודות, ואפילו רק לזמן-מה. עד עתה לא הרגיש באופן ממשי בוהות זו. העבד נשא בכל הנגישות שקדמו לתנועת המרי. תכופות קיבל ללא תגובה פקודות הממרידות יותר מהפקודה שעוררה את סירובו. הוא נהג בהן באורך-רוח, אף כי אולי דחה אותן בלב, אלא ששחק, דואג יותר לענינו העכשווי מאשר ידע את זכותו הכוללת. עם אבדן הסבלנות, עם קוצר-הרוח, התחילה תנועה הפוכה, העשויה להתפשט על כל הדברים שנתקבלו על הדעת קודם-לכן. פרץ-התלהבות זה כמעט תמיד הוא רטרואקטיבי. כשהעבד דוחה את הפקודה המשפילה של הממונה עליו, הוא דוחה בעת ובעונה אחת את הויית העבד עצמה. תנועת המרד מרחיקה לשאתו משנשא אותו סירובו הפשוט. הוא חורג אפילו מהתחום שקבע ליריבו, ותובע עתה כי ינהג בו מנהג שוה בין שוים. זו שהיתה תחילה התנגדות-לא-נכנעת של אדם, הפכה להיות האדם כולו, המודהה עמה ומתכנס בה. העבד מעמיד עתה בראש את החלק של עצמותו שביקש כי יכבדהו, ומכריו כי חלק זה יעדיף על הכל, אפילו על החיים. חלק זה הופך להיות בעיניו הטוב העילאי. לפי שקודם-לכן היה שקוע בפשרה, מזנק עתה העבד בבת-ראש ("אם כך הוא הדבר...") אל הכל או לא-כלום. התודעה מתגלה יחד עם המרד.

אלא שרואים אנו, כי בעת ובעונה אחת זו תודעה של "הכל", שעדיין הוא מעורפל למדי, ושל "לא-כלום", המכריו על האפשרות להקריב את האדם ל"הכל" זה. המורד רוצה להיות הכל, להזדהות כליל עם הטוב אשר דעתו עמדה עליו פתאום, ושהוא מבקש כי הבריות יכירו בו באישיותו ויברכוהו, - או להיות לא-כלום, הוה אומר להיות מובס כליל על-ידי הכוח השולט בו. בסופו של דבר, ישלים עם התבוסה האחרונה שהיא המוות, אם עמד להפסיד את משיחת-הקודש היחודית, שהוא מכנה אותה, למשל: חירותו. טוב למות בעמידה מלחיות כורע-ברך.

הערך, לדברי חכמים, "אינו על-פי רוב אלא מעבר מהעובדה אל הזכות, מן המבוקש אל הרצוי (בדרך-כלל, באמצעות המבוקש על-ידי הכלל)".* המעבר אל הזכות מתגלה, כפי שראינו, במרד. הוא הדין במעבר מ"ראוי כי זה יהיה" אל "רוצה אני כי זה יהיה". יתירה מזו, יש כאן רעיון של מעבר היחיד אל הטוב, שיהיה מעתה משותף. ההופעה הפתאומית של רעיון "הכל או לא-כלום" מוכיחה, כי המרד, בניגוד לדעה הרונחת, ואף-על-פי שהוא מתעורר בתחום האישי המובהק ביותר שבאדם, מערער על עצם המושג "יחיד". אכן, אם היחיד מסכים למות, ואף מת לפעמים תוך כדי מרדו, הריהו מוכיח בכך שהוא מקריב את עצמו למען ערך טוב, החורג, לפי הערכתו, מתחומי גורלו. אם הוא מעדיף את סכנת המוות על שלילת הזכות שהגן עליה, הרי שזכות זו חשובה בעיניו מנפשו. הריהו פועל, אם כן, בשמו של ערך, עדיין מעורפל, אך הוא מרגיש, לפחות, כי ערך זה משותף לו ולכל האדם. רואים אנו, כי ההצהרה הטמונה בכל מעשה מרד נפרשת על משהו החורג מתחום היחיד, ככל שהיא עוקרת אותו מבידיותו המשווערת, ומספקת לו צידוק לפעולה. אולם חשוב להעיר עתה, כי ערך זה שקיומו קודם לכל פעולה, סותר את הפילוסופיות ההיסטוריות הטהורות, שלפיהן הערך נכבש (אם אפשר בכלל לכבוש) בסיומה של פעולה. גיתוח המרד מוליך, לפחות, אל החשד, כי בניגוד לתיות של המחשבה המודרנית קיים טבע אנושי, כפי שסברו היננים. למה ימרוד אדם אם אין בו דבר של קבע שראוי לשמרו? העבד מתקומם למען כל הבריות כאחד, שעה שהוא סבור, כי על-ידי משטר כלשהו נשלל בקרבו דבר-מה שאינו שייך לו בלבד, אלא לכלל ולכל אדם, ואפילו למעליבו ולמדכאו נכון בו חלק.**

שתי תצפיות מחזקות דעה זו. ראשית, נוכל להינכח כי התעוררות למרד אינה בעיקרה התעוררות אנוכית. אין ספק, כי עשויים להיות לה מניעים אנוכיים. אלא שעשוי אדם למרוד נגד השקר, כפי שהוא מורד נגד הדיכוי. יתירה מזו, לאחר ההנעה ואף תוך התלהבותו העמוקה ביותר, אין המורד שומר לעצמו דבר, לפי שהעמיד הכל על הקלף. אין ספק, שהוא תובע כבוד לעצמו, אולם רק במידה שהודהה עם קהילה טבעית.

* Lalande, Vocabulaire philosophique

** שותפותם של הקרבנות היא השותפות המאחדת את הקרבן עם תליינו. אלא שאין התליין ידע זאת

סוגיית גירוש הפוליטים: נקודת מבט הינוכית מוסרית

נשים לב גם לכך, שהמרד אינו עולה בהכרח בלבו של הנדכא בלבד, אלא שעשוי הוא לעלות גם למראה הדיכוי, שאדם אחר הוא קרבנו. במקרה זה לפנינו הזדהות עם יחיד אחר. ראוי לדייק ולציין, שאין מדברים כאן בהזדהות פסיכולוגית, בתחבולה שבאמצעותה עשוי היחיד להרגיש בדמיונו, כי אליו פוזנה הפגיעה. נהפוך הוא, לעתים נבצר מאתנו לשאת את מראה הפגיעה בזולת, אשר אנו עצמנו היינו נושאים אותה בלי למרוד. ההתאבדויות-מתוך-מחאה של הטרוריסטים הרוסים במחנות-האסירים, שעה שהלקו את חבריהם, ממחישות התעוררות גדולה זו. אין המדובר כאן אף ברגשות של שותפות אינטרסים. אכן, עשויים אנו לסלוד מאי-הצדק כלפי אנשים, שאנו רואים בהם את אויבינו. לפנינו אך ורק הזדהות עם גורל כלשהו ונקיטת עמדה. לפיכך, אין היחיד כשהוא לעצמו מגלם את הערך שרצונו להגן עליו. לשם יצירת הערך דרושים לו, לכל המועט, כל האנשים. במרד אדם עולה על עצמו בתוך הזולת, ומנקודת-ראות זו הסולידריות האנושית מטא-פיסית היא. אלא שלפי שעה מדברים אנו בסוג הסולידריות הנולדת בכבלים.

אפשר גם להגדיר את הבחינה החיובית של הערך הטמון בכל מרד על-ידי השואתו למושג שלילי לחלוטין, כגון הטינה, כפי שהגדירה שְׁלֶר*. אכן, התעוררות המרד היא יותר מאקט של תביעה, במובנה החזק ביותר של המלה. הטינה מוגדרת יפה מאוד בידי שלר כהרעלת-עצמו, כהפך הרסנית של חוסר-אונים ממושך לתוך כלי חתום. ואילו המרד שובר את הישות ומסייע לה לעבור על גדותיה. הוא משחרר מהמים העומדים זרמים, והם נעשים אימתניים. שלר עצמו מדגיש את הבחינה הסבילה של הטינה, ומעיר כי מקום רב שמור לה בפסיכולוגיה של הנשים, הנגועות בחמדנות וביצר-הרכישה. ואילו במקורו של המרד אהה מוצא את עקרון הפעילות השופעת והמרץ. הדין עם שלר גם באמירתו, כי הקנאה צובעת חזק בגזנה שלה את הטינה. אך אדם מקנא את החסר לו, ואילו המורד מגן על מה שהנו. אין הוא תובע אך ורק חפץ שאינו ברשותו, או שמנעו אותו ממנו. הוא מתכוון להשיג הכרה במשהו המצוי בידו, במשהו שהופך על-ידי, כמעט בכל המקרים, כנעלה בחשיבותו על כל דבר שהוא עשוי לחמוד אותו. המרד אינו ריאליסטי. לפי שלר, לעולם הטינה הופכת להיות

* L'Homme du ressentiment (N.R.F.)

שאסתגות או התמרמרות, והדבר תלוי באישיות בה ניטעה, האם חוקה היא או חלשה. אלא שבשני המקרים אדם רוצה להיות שונה ממה שהנו. הטינה לעולם היא טינה כלפי עצמו. לעומת זאת, המורד, עם ראשית התעוררותו, אינו מניח לפגוע במה שהנו. הוא נאבק על שלמותו של חלק בישותו. תחילה אין הוא מבקש לכבוש, אלא לכפות את רצונו.

אכן דומה הדבר, כי הטינה נהנית מראש מהכאב, שהיתה רוצה כי יחוש בו מושא קנאתה. הצדק עם ניצשה ושלר שראו דוגמה יפה לרגישות זו בפיסקה, שבה פֶרְטוֹלְיאָן מגלה את אוון קוראיו, כי מקור אָשרם הגדול של צדיקים בשמים יהיה במראה האימפרטורים הרומאים הכוערים באש גיהינם. אושר זה הוא גם מנת חלקם של אנשים הגוֹ-נים, הבאים להסתכל בהוצאה להורג. המרד, לעומת זאת, מסתפק עקרונית בדחיית ההשפלה, בלי לתבוע כי חוטל על הזולת. הוא מסכים גם לעמוד ביסורים, ובלבד שתכובד שלמותו.

על-כן תמוה בעינינו, מדוע שלר מזהה לגמרי את רוח המרד עם הטינה. ביקרחה על הטינה שבהומניזם (שהוא רואה בו את הצורה הלא-נוצרית של אהבת האדם) תופסת אולי לגבי כמה צורות מעורפלות של האידיאליזם ההומניסטי, או לגבי טכניקות של הטרור. אולם היא נכשלת בכל הנוגע למרד האדם בתנאי חייו, להתעוררות המקימה את היחיד להגנת הכבוד המשותף לכל האדם. שלר מבקש להוכיח, כי להומניזם מתלווה שגאת העולם. הללו אוהבים את האנושות בדרך-כלל, כדי שלא יצטרכו לאהוב יחידים מסוימים. הדברים נכוחים במקרים אחדים, ואנו מיטיבים גם להבין את שלר לאחר שראינו, כי את ההומניזם מיציגים בעיניו פְּנְטָאם ורוסו. אולם אהבת אדם לאדם עשויה לצמוח ממקור אחר מאשר מחישוב אריתמטי של אינטרסים, או מאמון-עיוני, דרך אגב-בטבע האדם. לעומת האוטיליטריסטים ומחנכו של אָמיל, מכירים אנו, למשל, את ההגיון שגילם דוסטוֹבְסְקִי בדמות איוואן קארָאֶמְזוֹב, הנע מהתעוררות המרד אל המרידה המטא-פיסית. שלר, היודע זאת, מספם בזו הלשון את התפיסה: "אין האהבה בעולם מרובה כדי כך, שנוכל לבזוזה למען יצור שמלבד האדם". אפילו היה משפט זה נכון, הרי היאוש התהומי הכרוך בו ראוי לכל יחס, אך לא לבזו. אכן, משפט זה לא עמד על המצוקה שבמרדו של קארָאֶמְזוֹב. להיפך, מקור הדרמה של איוואן הוא באהבה רבה מדי ללא מושא. משנתרה אהבה זו ללא עיסוק וקיומו של אלוהים הוכחש,

סוגיית גירוש הפוליטים: נקודת מבט הינוכית מוסרית

מחליטים הללו להפנות אל היצור האנושי, בשמה של שותפות גדיבה. עם זאת, בהתעוררות המרד שסקרנו אותה עד עתה אין איש בורר לו אידיאל מופשט בשל דלות רגשותיו, ולמען תביעה עקרה. גדרשת תשומת-לב לאותו חלק באדם שאינו עשוי להתמצות באידיאה, אותו חלק לוחט שאינו יכול לשרת שום מטרה מלבד הקיום. האם פירוש הדבר, כי שום מרד אינו גדוש וטעון טינה? לא, ואנו יודעים זאת יפה במאה של הנקמנות. אלא שעלינו לתפוס מושג זה במובנו הנרחב ביותר, כדי שלא נגרסם לו עוול, ובמובנו הרחב המרד חורג מהטינה, מכל עבריה. כאשר היתקליף ב-*Wuthering Heights* מעדיף את אהבתו על אלוהיו ונכון לרשת גיהנום כדי לשוב ולהתאחות עם שאהבה נפשו, לא רק נעוריו המושפלים הם הדוברים מפיו, אלא הנסיון הצורב של חייו כולם. אותו ריגוש עצמו מביא את אקארט לומר, בהתקף כפירה מפתיע, כי הוא מעדיף לרשת גיהנום עם ישו, מאשר לרשת את השמים בלעדיו. הרי זו ההתעוררות שבאהבה. בניגוד לדעת שלך, אין חשש שנפריז בהדגישנו את אמירת-ההון הנלהבת הטמונה בהתעוררות המרד, שהיא המבדילה בינו לבין הטינה. המרד, השלילי לכאורה מפני שאינו יוצר דבר, מעמיק בחיובו, לפי שהוא מגלה באדם את החלק שיש להגן עליו תמיד.

אולם ככלות הכל, האין המרד והערך הטמון בו יחסיים? אכן, בתקופות זכצביליוציות שונות משתנים, דומה, גורמי המרד. ברור, כי הפאריה הוודי, לוחם באימפריה של אינגה, תושב פרימיטיבי באפ-ריקה המרכזית וחבר הקהילות הנוצריות הראשונות, לא הגו רעיון זהה של מרד. אפשר אפילו לקבוע במידת נדאות גדולה מאוד, כי מושג המרד חסר משמעות במקרים מיוחדים אלה. אף-על-פי-כן, עבד ינגי, צמית, קונדוטיר מימי הרנסנס, בורגני פאריסאי מימי הרֶגְנְציה, אינטלקטואל רוסי משנת 1900 ופועל בימינו, גם אם יהיו חלוקים לגבי סיבות המרד, אין ספק שהיו תמימי-דעים לגבי חוקיותו. לשון אחר, בעיית המרד לא קנתה לה, דומה, משמעות מדויקת אלא בתחומיה של הגות המערב. אפשר גם לדייק יותר ולומר, כפי שהעיר שְלֶר, כי רוח המרד מתקשה להתבטא בחברות שבהן אי-השוויון גדול מאוד (משטר הקסטות בהודו), או להיפך, בחברות שהשוויון בהן מוחלט (חברות פרימיטיביות מסוימות). רוח המרד אפשרית בחברה רק בקבוצות שבהן מחסה שוויון-להלכה על אי-שוויון גדול למעשה. אין

איפוא לבעיות המרד משמעות אלא בחברה המערבית שלנו. עשויים היינו להיתפס לקביעה, כי המרד יחסי להתפתחות האינדיבידואליזם, לולא הווהירו אותנו ההערות הקודמות מפני מסקנה זו. בתחום העובדות לא נוכל איפוא להסיק מהערתו של שלר אלא זאת, שהודות לחיאוריה של החירות הפוליטית ניכרת בתוך החברות שלנו צמיחת המושג אדם בתודעת האדם, ומהגשמתה של החירות צומח אי-סיפוק מתאים. החירות-למעשה לא גדלה באופן פרופורציונלי למוד-עות-החירות של האדם. מתצפית זו לא נוכל להסיק אלא זאת: המרד הוא מעשה של האדם המשכיל, היודע את זכויותיו. אך אין לך דבר המתיר לנו לטעון, כי המדובר בזכויות היחיד בלבד. נהפוך הוא, נראה הדבר על-פי הסולידריות שצוינה לעיל, כי לפנינו תודעה עצמית מתרחבת והולכת של האנושות, במהלך ההרפתקה שלה. למעשה לא ידעו איש האינקה או הפאריה את בעיית המרד, שכן נפתרה בשבילם על-ידי המסורת, ובטרם יכלו לשאול את עצמם, ניתנה התשובה בקודש. אם אין אנו מוצאים בעולם הקודש את בעיית המרד, הרי זה מפני שאין אנו מוצאים בו, לאמיתו של דבר, שום בעיות ריאליזם. כי כל התשובות ניתנו בבת-אחת. המיתוס בא במקום המטאפיסיקה. אין עוד חקירה-ודרישה, ישנם רק תשובות ופירושים נצחיים, העשויים גם להיות מטאפיסיים. אולם בטרם קיבל אדם את הקודש, וכדי שיוכל לקבלו, או משעה שהתנער אדם מהקודש, וכדי שיוכל להתנער, קיימים השאלה והמרד. האדם המורד הוא האדם המוצב לפני הקודש או מנוער ממנו, והריהו שוקד לתבוע סדר חברתי, שבו כל השאלות אנושיות, הוה אומר מנוסחות בתבונה. משעה זו כל שאלה וכל דיבור מרד הם, כפי שבעולם הקודש כל דיבור הוא מעשה-חסד ממעל. בדרך זו אפשר יהיה להוכיח, כי בפני רוח האדם פתוחים שני עולמות בלבד, עולם הקודש (או בלשון הנצרות, עולם החסד האלוהי) * ועולם המרד. היעלמו של זה שוה-ערך להופעתו של זה, אף כי הופעה זו עשויה ללבוש צורה מדהימה. כאן עדיין אנו שבים ומוצאים את הנוסח ה-כ ל א-כ ל א-כ ל א-כ. האקטואליות של בעיות המרד נובעת רק מהעובדה, שחברות שלמות ביקשו היום להתרחק מהקודש. אנו חיים היסטורית

* אכן, היה מרד מטאפיסי בראשית הנצרות, אולם תחייתו של ישו והבשורה של שובו ושל מלכות השמים, שנחפרשו כהבסחה של היי-עולם. הן תשובות שביטלו את ערכו

סוגיית גירוש הפוליטים: נקודת מבט הינוכית מוסרית

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט הינוכחית מוסרית

האדם המורד

שניטלה קדושתה. ודאי שאין האדם מתמצה במרד. אולם ההיסטוריה בת־זמננו מאלצת אותנו על־ידי מאבקיה לומר, כי המרד הוא אחד בין ממדי־היסוד של האדם. הוא המציאות ההיסטורית שלנו. אם אין רצוננו לברוח מהמציאות, ראוי כי נמצא בה את ערכינו. האם אפשר למצוא כללי־התנהגות הרחק מהקודש ומערכיו המוחלטים? – שאלה זו מעלה המרד.

כבר ציינו את הערך המעורפל, הנוצר בתחומו של המרד. עתה עלינו לשאול את עצמנו, האם ערך זה מצוי בצורות המודרניות של המחשבה והפעולה שהתמרדו, ואם הוא מצוי, עלינו לפרט את תכנו. אך בטרם נתחיל בכך הבה נציין, כי יסודו של ערך זה הוא המרד עצמו. הסולידריות בין הבריות מקורה בהתעוררות המרד, וההתעוררות אף היא אינה מוצאת את צידוקה אלא בשותפות זו. מותר לנו אם כן לומר, כי כל מרד הנוטל לעצמו זכות לשלול סולידריות זו או להרסה, מפסיד בכך את שם המרד, וחוסף במציאות את ההסכמה לרצה. וכן אין סולידריות זו קמה לחיות, מחוץ לתחום הקודש, אלא ברמתו של המרד. כך גרמות הדרמה האמיתית של המחשבה שהתמרדה. כדי להיות חייב אדם למרוד, אלא שמרדו צריך לכבד את הגבול שהוא מגלה בתוך עצמו, ואשר בו הבריות מתחילים להיות, תוך פגישתם. על־כן נבצר ממחשבת המרד לנתר על הזכרון: הריהי מתיחות מתמדת. במעקב אחר יצירותיה ומעשיה נצטרך לקבוע בכל פעם, האם היא שומרת אמונים לאצילותה הראשונה, או שבגלל עצלות ושטות שכחה אותה, תוך שכרון של עריצות או עבדות.

עד כה ועד כה, הנה לפנינו ההתקדמות הראשונה שגרמה רוח המרד למהלך־מחשבה, שהיה הדור תחילה ברוח האבסורד והעקריות־לכאורה של העולם. בנסיון האבסורד היסורים הם אישיים. החל בהתעוררות המרד הם מודעים להוייתם הקולקטיבית, הם ההרפתקה של הכל. ההתקדמות הראשונה ברוחו של אדם שנתפס לתמיהה היא ההכרה, שתמיהה זו משותפת לו ולכל הבריות, וכי המציאות האנושית בכללותה סובלת מריחוק זה מהיחיד ומהעולם. קליו של האיש האחד הופך להיות מגפה קולקטיבית. בהתנסותנו יום־יום שמור למרד התפקיד שנשמר ל־Cogito בתחום החשיבה: זו העדות המוחשית הראשונה. אלא שעדות מוחשית זו עוקרת את היחיד מבידותו. היא מוסכמה המבססת את הערך הראשון על כלל הבריות. אני מורד, הוה אומר אנו קיימים.

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט חינוכית מוסרית

סוגיית הגירוש של מבקשי המקלט היא מורכבת ומעוררת שאלות בעניין תפקידינו ומחויבויותינו כלפי ילדים ישראלים, ילדים פליטים והחברה בכלל.

ישראל חתומה על אמנת זכויות הילד. מכוח החתימה על האמנה לכל ילד וילדה יש את הזכות ללמוד בגן או בית ספר בישראל. כך שאנו מוצאות את עצמנו מלמדות ילדים פליטים ומבקשי מקלט ביחד עם ילדים ישראלים.

מצרפת הכרזת זכויות הילדים בשפה ידידותית. כדאי לקרוא אותה בהקשר של ילדים פליטים ובעוד הרבה מאוד הקשרים שקשורים במימוש זכויות של ילדים. זהו החוק החזק ביותר שאמור להגן על ילדים בכל העולם.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Zchuyot/TarbutShelZchuyot/BeitHasefer/KrazotAmanatUNYedidutiyot.htm>

1. כדאי לדבר עם האסוציאציות שיש לנו לפליטים פליטות. מיהו פליט בעינינו? מה החוק מחייב אותנו כנשות חינוך, כאזרחיות כאזרחיו במדינה שחתומה (ויזמה) את אמנת הפליטים. בתחילת השיעור כדאי לעשות שמש אסוציאציות ולכתוב את כל מה שעולה לנו כשאנחנו חושבים על המילה פליט. כדאי לסדר את האמירות בקטגוריות. למשל חיובי ושלישי. אני ואחרים. התפיסה של עצמנו ובני משפחה שלנו כפליטים לעומת אירוח של פליטים ומבקשי מקלט אחרים.

<http://www.unhcr.org/news/videos/2017/2/58b3f4714/which-countries-host-the-most-refugeesquest.html>

2. כדי לדון בסוגיות של קבלת פליטים לכיתה נוצר הספר הזה על ידי סטודנטיות לחינוך לשלום וד"ר גל הרמט באוניברסיטה לשלום של האו"ם.

<https://www.youtube.com/watch?v=pux1OckGniY&t=3s>

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט חינוכית מוסרית

בסוף ההקראה של הספר שמצורף כאן כקליפ יוטיוב באורך 4 דקות כדאי לדון עם הסטודנטיות בניירות המדיניות שמוצגים בספר באופן מדויק. (למשל שגרמניה לא יכלה לקבל את כל הפליטים שמגיעים לאירופה או שקנדה מקבלת רק פליטים שסיימו בית ספר או שבערב הסעודית אין קבלת פליטים כי הם משלמים למדינות אחרות לארח פליטים וכו'). אני מציעה למפות עם הסטודנטיות את החוקים והנורמות לקבלת פליטים במדינות שונות וגם בישראל.

3. כדי ללמוד את ההקשר ההיסטורי של אמנת הפליטים אני מספרת באופן כללי את הסיפור ההיסטורי של יוזמת אמנת הפליטים לאחר משבר הסנט לואיס.

<http://www.textologia.net/?p=16579>

4. לאחר עיבוד קצר אני מבקשת מהסטודנטיות לנסח מסמך עקרונות רחב ואוניברסלי לקבלת פליטים - מה יהיו הקריטריונים? כיצד יקבעו? את המסמך שהן מנסחות אנחנו משוות לאמנת הפליטים מ-1951.

<http://www.humanrights.cet.ac.il/ShowItem.aspx?ItemID=a8081774-5e11-4e15-a759-ecf95d1a139d&lang=HEB>

אפשר להזכיר שיש חוק בינלאומי ברור שחל על ישראל לבדוק את בקשות המקלט ולארח פליטים כל עוד יש סכנה. בהשוואה למדינות אחרות בעולם המערבי ישראל מארח הכי פחות פליטים. זה מעניין לנוכח העובדה שישראל והעם היהודי יזמו את אמנת הפליטים לאחר השואה וטרגדיית הסנט לואיס.

מאיר ראובני, ראש המחלקה לתקשורת ולקולנוע, מכללת סמינר הקיבוצים

תעודה של זהות

סרטה של מיטל בן חמו, סטודנטית לתקשורת וקולנוע בסמינר הקיבוצים שזכה בדוקאביב ובפסטיבל הבין לאומי חושף את המורכבות בסוגיית הדור השני שנולדו בארץ למבקשי מקלט באמצעות סיפורה של גיבורת הסרט. הסרט מצליח לסחוף את הצופים אל עולמן הרגשי של הדמויות, להזדהות עם כאבן ולהתפעל מהכוחות שלהן להיאבק עבור זכויותיהן.

תקציר: גלית בת ה-16 נולדה בישראל ומתגוררת עם הוריה מבקשי מקלט מגאנה, בדרום תל אביב. גיל הנעורים, חוסר הוודאות והחיים תחת איום מתמיד של גירוש מהארץ היחידה אותה היא מכירה חושפים נערה אמיצה במאבק על זהות, שייכות ועתיד.

<https://vimeo.com/256576572>

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט הינוכית מוסרית

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט הינוכחית מוסרית

הפעלה ראשונה: מהו דיון עקרוני בסוגיית הפליטים

מטרות הפעילות

- ללמוד מהי עמדה מוסרית עקרונית בסוגיה חברתית/פוליטית
- לתרגל יישום עמדה עקרונית מוסרית.

חומרים:

סיפורים או אירועים שייבחרו על ידי המורים, או על ידי התלמידים שיועלו בכתב בקצרה, כל סיפור על דף נפרד. מומלץ לבקש מהתלמידים שייכינו מראש לקראת השיעור.

מהלך הפעילות:

- התלמידים יתבקשו להביא סיפורים או אירועים על חיי פליט - בהווה, בעבר, מהמשפחה, מסיפורי השכנים, אחר. הסיפורים ייכתבו בקצרה על דף, כל סיפור בנפרד, בלי שיצוין היכן התרחש הסיפור, מי הפליט/ה ומה הקשר שלו או שלה למספר/ת, לא תצוין זהותו הלאומית, אתנית או אחרת ולא יצוין שם התלמיד/ה. לחלופין, מספר סיפורים/אירועים יוכנו מראש על ידי המורה/מנחה.
- התלמידים יתבקשו להניח את דף סיפור/אירוע על רצפת החדר ולאחר מכן יוזמנו כל אחד/ת לבחור דף עם אחד הסיפורים/אירועים - שלא הוא/היא כתבו.
- חלוקת התלמידים לעבודה בקבוצות המונות 4-5 משתתפים, שיתבקשו לפעול באופן הבא:

- בכל קבוצה כל אחד בתורו יקריא את הסיפור/אירוע שבחר והקבוצה תצטרך להחליט:
 - האם מדובר בסיפור בפליט, או בהגדרה אחרת של מצב אזרחי של האדם המופיע בסיפור.
 - מה יש לעשות במקרה המתואר:
 - להשאיר את האדם שבסיפור במדינה ולהעניק לו זכויות אזרח מלאות?
 - לגרש אותו?

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט חינוכית מוסרית

- להשאיר אותו לתקופה מוגבלת?
- להעבירו למדינה שלישית בטוחה?
- להחזירו לארץ המוצא?
- להעביר אותו למחנה פליטים?
- אחר

■ המשתתפים יגבשו החלטה לגבי כל אחד מהמקרים המופיעים על הכרטיסיות.

ב. משתפי כל קבוצה יתבקשו לברר:

- היכן התרחש האירוע? מי הגיבור/ה עליו דובר? לאיזו עדה, קבוצה לאומית אחרת הוא/היא שייכים?
- לבחון האם עמדתם בעקבות תוספת הפרטים משנה את עמדתם או לא?

4. דיון במליאה:

משתתפי כל קבוצה יוזמנו לתאר את התהליך שהתרחש בקבוצת הדיון שלהם:

- מה החליטו? אילו שאלות התעוררו? אילו הסכמות התקבלו?
- מה קרה להם כשפרטי גיבורי הסיפור נחשפו?
- אם שינו את עמדתם, מה זה אומר עליהם? על החלטותיהם ועל טיב ההכרעה שלהם.
- האם שינוי העמדה מעמיד אותם במישור מוסרי אחד עם אלו שפגעו בהם ובבני משפחותיהם, או הגנו ושמרו עליהם ועל בני משפחותיהם? אם כן, מדוע, אם לא, מדוע?

הפעלה שניה:

הזכות לאזרחות - סוגי זכויות

מטרות

- א. ללמוד שלפרטים שונים מגיעות זכויות שונות בהתאם לסטטוס המוענק להם במדינה בה הם שוהים.
- ב. לבחון אם המצב בו הזכויות של בני האדם מותנות בסטטוס שלהם מוצדק.
- ג. לבדוק האם יצירת זיקה של השייכות הלאומית לזכויות מוצדקת.

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט הינוכחית מוסרית

רקע למנחה

- "הזכות לאזרחות" - ההגדרה מתוך: ההכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם שהתקבלה באו"ם ביום 10 בדצמבר 1948 - סעיף טו':
(1) כל אדם זכאי לאזרחות.
(2) לא תישלל מאדם אזרחותו דרך שרירות ולא תקופח דרך שרירות זכותו להחליף את אזרחותו.
- מומלץ לקרוא שני מאמרים מתוך הספר: "אין דמוקרטיה אחת", מאת: אוקי מרושק קלארמן וסאבר ראבי, מדרשת אדם 2005:
 - "הדמוקרטיה הלאומית ויחסה לזכויות האדם", עמודים 219-220.
 - "דמוקרטיה לאומית" עמודים 50-52.

חומרים

- דף עם שמונה הגדרות של מושגים המגדירים מעמד של אדם במדינה לחלוקה לכל משתתף/ת. מומלץ להכין כרטיסיות הגדרה מוגדלים לתלייה על הלוח של המושגים. "אזרח"; "תושב"; "תייר"; "מהגר עבודה (עובד זר)"; "עובד בן המקום שאינו אזרח או תושב"; "עובד זר בהיתר"; "פליט"; "מסתנן"; - ההגדרות מצורפות בהמשך.¹
- גליונות נייר גדולים בהתאם למספר קבוצות העבודה שיחולקו בפעילות. על כל גליון שמונה טורים הנושאים את שמות המושגים שלעיל, דוגמה:

אזרח	תושב ארעי/ קבוע	מהגר עבודה (עובד זר)	עובד זר בהיתר	עובד בן המקום שאינו אזרח או תושב	עובד זר בהיתר	פליט	מסתנן
------	--------------------	-------------------------	---------------	--	---------------	------	-------

- רשימת זכויות - מצורפת רשימה בהמשך. (היגדי הזכויות מבוססים על "הכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם" שקיבלה עצרת האו"ם ב-1948).
- גלילי נייר דבק כמספר הקבוצות ומספריים.

1. ההגדרות נאספו ממקורות שונים: אתר קו לעובד; אתר קנהלת ההגירה; אתר האגודה לזכויות האזרח בישראל; ויקיפדיה - האנציקלופדיה החופשית; מילון "רב מילים" של מורפיקס ועוד.

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט חינוכית מוסרית

מהלך ההפעלה

1. כל משתתף/ת מקבל את דף ההגדרות "מעמד אדם במדינה" או לחילופין תולים את כרטיסיות ההגדרה המוגדלות על הלוח. מסבירים כי המושגים מייצגים את מעמדם המשפטי של פרטים שונים הנמצאים במדינה, סוקרים ביחד את ההגדרות ומוודאים כי הובנו.

2. עבודה בקבוצות קטנות (4-5 משתתפים). כל קבוצה מקבלת את החומרים הבאים:

- דף ההגדרות "מעמד אדם במדינה" - אם הן לא חולקו קודם לכן;
- רשימת הזכויות השונות - מספר עותקים לכל קבוצה;
- גיליון נייר מוגדל ועליו שמונת הטורים - כותרת כל טור היא אחד המושגים שבדף ההגדרות;
- נייר דבק ומספריים.

מסבירים את המשימה המוטלת על חברי כל קבוצה:

- א. בהנחה שההגדרות הרשומות בדף ניתנות לשינוי, להחליט אילו מבין הזכויות המופיעות ברשימת הזכויות יש להעניק לכל אחד מהפרטים המשתייכים לקטגוריות השונות המופיעות בדף ההגדרות.
- ב. בהתאם להחלטה, להדביק את הזכות או מהזכויות בטור המתאים בגיליון. אם הם מוצאים כי יש להעניק זכות מסוימת ליותר מסוג אחד של פרטים, הם יגזרו את אותן זכויות מההעתיקים שיש ברשותם.

3. דיון במליאה:

נציגי הקבוצות מציגים את החלטותיהם שהעלו על גיליון העבודה המשותפת ומבררים עימם:

- אילו נימוקים הועלו בדיון הקבוצתי למתן או לאי מתן זכויות מסוגים שונים לאנשים המשתייכים לקטגוריות הנבחנות?
- האם חל שינוי בעמדתכם בשלבים השונים של הפעילות?
- האם קיימת חלוקת זכויות דומה במקומות אחרים בהם אתם פועלים? (לדוגמה: האם בבית הספר יש קבוצות של ילדים בעלי זכויות שונות? מדוע?).
- האם אתם מכירים דוגמאות מהמציאות החברתית-פוליטית לחלוקה שונה של זכויות?
- מה דעתכם על הדוגמאות שהובאו?
- האם ומתי ראוי ומוצדק לתת זכויות שונות לקבוצות שונות של בני אדם?

סיכום

מציינים את הנקודות המרכזיות שעלו בדיון ומסבירים כי הגדרת מושג האזרחות בכל מדינה ומדינה קובעת למעשה אילו זכויות תינתנה לאילו אנשים השוהים בה: מי שמוגדרים במדינה כאזרחים, מקבלים, על פי רוב, את מכלול הזכויות הרחב ביותר ואילו לקבוצות אחרות של פרטים, כמו תושב ו/או מהגר, מוענקות רק חלק מהזכויות עליהן החליטה מדינה מסוימת. מצב זה הוא בעייתי מבחינה דמוקרטית משום שהוא פוגע בעקרון השוויון בין בני האדם.

כרטיסיות הגדרה: מעמד אדם במדינה

<p>אזרח - אדם שנולד במדינה או שגר בה באופן קבוע והוא בעל זכויות וחובות משפטיות מלאות. רק אזרחי המדינה רשאים להשתתף בבחירות. האזרח זכאי ליהנות משירותי בריאות ומזכויות סוציאליות וכלכליות. האזרח נהנה מזכות הכניסה והיציאה מהמדינה. הוא חסין מפני גירוש ומזכות להשתתף בקבלת החלטות. האזרחות גם מעניקה את הזכות לכבוד ואת הזכות לזהות.</p>
<p>תושב (ארעי, קבע) - אדם שהשתקע בארץ ויושב בה בקביעות. התושב יהיה רשום במרשם האוכלוסין, והוא יכול להחזיק בתעודת זהות ישראלית. הוא מבוטח בביטוח בריאות וביטוח סוציאלי. תושב איננו זכאי לדרכון ישראלי, איננו זכאי להשתתף בבחירות לכנסת ישראל ואיננו יכול למלא תפקידים ציבוריים (שופט לדוגמה).</p>
<p>תייר - מי שמבקר ומסייר במקומות שונים מחוץ לארצו, בעיקר למטרות תרבות והנאה. (מילון "רב מילים") תייר הוא אדם שקיבל רישיון לישיבת ביקור. הוא אינו רשאי לעבוד בישראל אלא באישור מיוחד לכך. אדם זה איננו רשום במרשם האוכלוסין ואיננו זכאי לתעודת זהות. הוא איננו מבוטח בביטוח בריאות ואינו זכאי לגמול מהביטוח הלאומי. הרישיון מוגבל בזמן.</p>
<p>מהגר עבודה או עובד זר - עובד זר הוא עובד שאינו אזרח ישראל ואינו תושב בה. את העובדים הזרים ניתן לחלק לשתי קבוצות: בעלי היתר עבודה וכאלו שאינם מחזיקים בהיתר כזה. על פי הגדרה של הא"ם: עובד זר הוא אדם אשר עוסק בעבודה בשכר במדינה שבה הוא איננו אזרח.</p>
<p>עובד זר בהיתר - אדם שקיבל רישיון לישיבת ביקור רשאי לעבוד בישראל רק אם קיבל אישור לכך. עובד זה איננו רשום במרשם האוכלוסין ואיננו זכאי לתעודת זהות. הוא איננו מבוטח בביטוח בריאות ואיננו זכאי לגמול מהביטוח הלאומי. הרישיון מוגבל בזמן ולא יכול לעלות על חמש שנים. עובד בן המקום שאינו אזרח או תושב: דוגמה: פועלים פלסטינים תושבי הרשות הפלסטינית שמגיעים לעבוד בתוך תחומי מדינת ישראל.</p>
<p>פליט - הגדרה של פליט (Refugee) עפ"י הא"ם - עפ"י ההגדרה של הוועידה משנת 1951: הפליט הוא מי ש: "יש לו פחד מבוסס מלהיות נרדף, מסיבות של גזע, דת, לאום, חברות בקבוצה סוציאלית מסוימת, הוא מחוץ למדינת הלאום שלו ואינו מסוגל, או בשל פחד זה, הוא אינו מוכן לקבל הגנה ממדינה זו" הסטאטוס של פליט ניתן באופן מורחב גם לאנשים אחרים אשר מחוץ למדינת המוצא שלהם כתוצאה מקונפליקט, אלימות או נסיבות אחרות שהובילו להפרעה חמורה בסדר הציבורי, ולכן הם זקוקים להגנה בינלאומית".</p>
<p>מסתנן - הסתננות היא כניסה בלתי חוקית של אדם למדינה. הסתננות נעשית על ידי מי שמאפייניהם או מטרת כניסתם מונעים מהם קבלת אישור לכניסה חוקית או לשהייה חוקית במדינה. הסתננות נעשית לטווחים אחדים של זמן שהייה במדינה: שהייה קצרה, למשל לשם גניבה או הברחה. שהייה ממושכת, למשל הסתננות של פליטים, עד שיתאפשר להם לשוב לארצם, או הסתננות של מהגרי עבודה המתכוונים לחזור לארצם לאחר שיתבססו כלכלית. הסתננות לשם השתקעות במדינה החדשה. (הגדרה מוויקיפדיה)</p>

עוד הסבר והגדרות למצב במדינת ישראל:

כתבה בעיתון הארץ: <https://www.haaretz.co.il/1.1716383>

מסמך שהוכן לקראת דיון בכנסת בסוגיות העסקה של זרים :

<http://www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m03562.pdf>

סוגיות גירוש הפליטים: נקודת מבט הינוכחית מוסרית

רשימת זכויות אדם

1.	כל בני האדם נולדו בני חורין ושווים בערכם ובזכויותיהם.
2.	לא יופלה אדם מטעמי גזע, צבע, מין, לשון, דעת, דעה פוליטית או דעה בבעיות אחרות, מוצא לאומי או חברתי, קניין, לידה או מעמד אחר.
3.	כל אדם יש לו הזכות לחיים, לחירות ולביטחון אישי.
4.	כל אדם זכאי למשפט הוגן, פומבי, של בית דין בלתי תלוי, וללא משוא פנים.
5.	לא יהא אדם נתון להתערבות שרירותית בחייו הפרטיים, במשפחתו, במעונו ובחליפת מכתביו ולא לפגיעה בכבודו או בשמו הטוב.
6.	כל אדם זכאי לחופש תנועה ומגורים בתוך כל מדינה.
7.	כל אדם זכאי לאזרחות.
8.	לא תישלל מאדם אזרחותו דרך שרירות ולא תקופח דרך שרירות זכותו להחליף את אזרחותו.
9.	כל איש ואישה שהגיעו לפרקם רשאים לבוא בברית הנישואין ולהקים משפחה, ללא כל הגבלה מטעמי גזע, אזרחות או דת.
10.	לא יישלל מאדם קניינו דרך שרירות.
11.	כל אדם זכאי לחירות המחשבה, המצפון והדת; חירות זו כוללת את הזכות להמיר את דתו או את אמונתו ולתת להן ביטוי באמצעות הוראה, נוהג, פולחן ושמירת מצוות.
12.	כל אדם זכאי לחירות הדעה והביטוי.
13.	כל אדם זכאי לחירות ההתאספות וההתאגדות בדרכי שלום.
14.	כל אדם זכאי להשתתף בהנהלת מדינתו, בין אם בהשתתפות ישירה ובין אם באמצעות נציגות שנבחרה בבחירות חופשיות.
15.	כל אדם זכאי לשוויון בקבלה לעבודה בשירות המנגנון של מדינתו.
16.	כל אדם, ללא כל אפליה, זכאי לשכר שווה בעד עבודה שווה.
17.	כל אדם זכאי למנוחה ולפנאי, ובכלל זה להגבלת שעות העבודה ולחופשה בשכר.
18.	כל אדם זכאי לרמת חיים נאותה לשם הבטחת בריאותם ורווחתם שלו ושל בני ביתו - לרבות מזון, לבוש, שיכון, טיפול רפואי, שירותים סוציאליים וזכות לביטחון במקרה של אבטלה, מחלה, אי כושר לעבודה, התאלמנות, זקנה או מחסור אחר בנסיבות שאינן תלויות בו.
19.	כל הילדים, בין שנולדו בנישואין או שלא בנישואין, ייהנו במידה שווה מהגנה סוציאלית
20.	כל אדם זכאי לחינוך. החינוך יינתן חינם, לפחות בשלבים הראשונים והיסודיים; החינוך בשלב הראשון הוא חובה.
21.	להורים זכות בכורה בבחירת דרך החינוך לילדיהם.

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט חינוכית מוסרית

הפעלה שלישית:

דיון בסוגיית גירוש ילדי עובדים זרים ומבקשי מקלט

פעילות זו נכתבה בשנת 2010 כאשר עלתה סוגיית גירוש ילדי פליטים ומבקשי מקלט.

מטרות ההפעלה:

- א. איתור זכויות של ילדי מהגרי העבודה וילדי מבקשי מקלט ואזרחי המדינה שתפגענה או תשמרנה בעקבות גירושם של הילדים.
- ב. הגדרת הזכויות המתנגשות במצב של גירוש.
- ג. מציאת פתרונות יצירתיים שיאפשרו את מימוש זכויות שני הצדדים במצב של גירוש.
- ד. הקניית מידע רלוונטי לדיון.
- ה. התמודדות עם נושא אקטואלי - גירוש ילדי מהגרי עבודה - באמצעות שפת הדמוקרטיה.

חומרים:

- רקע למנחה - בסוף הפעלה זו יש רקע כללי על הסוגייה והתייחסות לסתירה בין זכויות.
- סרטונים לדוגמה העוסקים בנושא לשלב א' בפעילות:
<http://www.youtube.com/watch?v=2ZxJTSqBKZA>: הגמר האמיתי:
<http://www.youtube.com/watch?v=hHbCC8CH6VY>: "אצלנו בחצר"
<http://www.youtube.com/watch?v=Kq8PhSsHyco>: ילדים כמו כולם:
<http://www.youtube.com/watch?v=JOODthMhvQc>: תערוכת צילומים דוקו ישראל נוסח תאילנד:
- דף עבודה "איתור זכויות" לשלב ב' בפעילות - מצורף.
- רשימת זכויות אדם ואזרח (הרשימה מופיעה בהפעלה קודמת).
- אמנת זכויות הילד - מצורף תקציר שנוסח ע"י ד"ר יצחק קדמן. (אפשר למצוא בקישור "האמנה לזכויות הילד - בשפה ידידותית").
- אמנה לזכויות חברתיות - מצורף נוסח מקוצר.
- כתבות בנושא.

מהלך הפעילות:

שלב א - צפייה בסרטון בנושא ושיחה בעקבותיו:

יוקרן בפני התלמידים סרטון קצר בנושא. התלמידים יוזמנו להביע את דעתם על תכני הסרט ולשתף את חבריהם בתחושות וברגשות בעקבות הצפייה בו, ולהתייחס בקצרה לנושא מהגרי העבודה וגירוש הילדים מנקודת מבטם האישית (מצורפים קישורים לסרטונים בסוף החוברת).

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט הינוכחית מוסרית

שלב ב - ניתוח נושא גירוש ילדי מהגרי העבודה וילדי מבקשי מקלט בשפת זכויות:

יחידה 1 - מאתרים זכויות:

1. עבודה בקבוצות קטנות (4-5 משתתפים). כל קבוצה תקבל את החומרים הבאים - אמנת זכויות הילד, דף מידע בנושא מהגרי עבודה בכלל וילדי מהגרי עבודה בפרט, כתבות עיתון בנושא.
 2. משימת חברי הקבוצות - איתור זכויות שתפגענה או תשמרנה בעקבות כל החלטה שתקבל בנושא ילדי מהגרי העבודה - זכויות של הילדים וזכויות של אזרחי המדינה האחרים.
אפשרות א' - התלמידים יקבלו דפי עבודה עם רשימת זכויות.
אפשרות ב' - התלמידים יקבלו דף עבודה ובו לא רשומות הזכויות הנפגעות ו/ או הנשמרות בכל אחת מההכרעות. עליהם לאתר באופן עצמאי את הזכויות הרלוונטיות באמצעות החומרים המוצגים ולמלא את דף העבודה.
 3. לאחר סיום הפעילות בקבוצות יתכנסו התלמידים וכל קבוצה תציג את הזכויות שאיתרה, לתפיסת חבריה, בנוגע לנושא גירוש ילדי מהגרי העבודה.
 4. יתקיים דיון בשאלות הבאות:
 - א. אילו זכויות אותרו?
 - ב. כיצד הזכויות באות לידי ביטוי בחומרים המתוארים?
 - ג. מדוע הזכויות שאותרו רלוונטיות וחשובות לדיון בסוגיה הנדונה?
- הערה** - מומלץ שהמורה המובילה את הדיון תרכז את כל הזכויות המתוארות לרשימה כתובה אחת. שימוש ברשימת זכויות אלה ייעשה ביחידות הבאות.

יחידה 2 - מגדירים מצבי התנגשות בין זכויות

1. לאחר סיום איתור ומיפוי הזכויות הרלוונטיות לסוגיית גירוש ילדי מהגרי העבודה, התלמידים יתבקשו לברר בין אילו זכויות נוצר מצב של סתירה. ניתן לקיים את הפעילות במליאת הכיתה או בקבוצות בהן נעשתה הפעילות הקודמת.
2. השאלות אותן יש לברר בשלב זה -
 - א. מה הן הזכויות המתנגשות?
 - ב. באילו אופנים זכויות אלה מתנגשות?

יחידה 3 - מוצאים פתרונות יצירתיים למצבי ההתנגשות בין זכויות

1. לאחר הגדרת הזכויות המתנגשות התלמידים ינסו לגבש פתרונות יצירתיים שיאפשרו את מימוש הזכויות של שני הצדדים (ילדי מהגרי העבודה ואזרחי המדינה), מבלי להעדיף זכות אחת על פני אחרת. מומלץ להתייחס לגישות להתמודדות עם מצבי התנגשות בין זכויות המופיעות בראשית המסמך. לדוגמה:
התומכים בגירוש מהגרי העבודה (כולל ילדיהם), סבורים שהעסקתם של ההורים פוגעת בזכות לעבודה ולשכר הוגן של אזרחי המדינה. הם מנמקים זאת בכך שמהגרי העבודה מוכנים לעבוד בשכר נמוך במיוחד ולפיכך, המעסיקים מעדיפים אותם. כך להערכתם מתפתחת אבטלה בקרב העובדים אזרחי המדינה.
השוללים את הגירוש טוענים כי הוא פוגע בזכויות הילדים ובזכות לעבודה של הוריהם.
ההצעה הזו מהווה דוגמה למתן מענה אפשרי לפגיעה המתוארת בזכויות שני הצדדים.

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט הינוכחית מוסרית

הפתרון - יש להשוות בין תנאי העסקתם של מהגרי עבודה לאלה של עובדים ישראלים - לא באמצעות הטלת אגרות והיטלים, אלא באמצעות אכיפה ממשלתית אפקטיבית של חוקי העבודה - באופן שימנע אפליה וישפר נורמות העסקה ותשלום, הפוגעות גם בישראלים המעוניינים להשתלב בענפים כמו סיעוד, חקלאות או בניין.

2. במידה והתלמידים לא הצליחו למצוא פתרון לסתירה המאפשר את מימוש הזכויות המלא של כל הצדדים, הם יציעו הצעות פשרה ואיזונים.

3. התלמידים יתכנסו למליאת כיתה, וכל קבוצה תציג את עבודתה ומסקנותיה.

הדיון יתקיים על תוצרי העבודה בקבוצות -

א. האם ההצעה פתרה את ההתנגשות בין הזכויות ללא וויתור או פשרה? התלמידים יתבקשו לתאר את הפתרונות שהם גיבשו, ולהסביר אותם.

ב. האם הפתרון שומר על מימוש הזכויות של כל הצדדים המעורבים?

ג. אילו קשיים עלו במהלך הנסיון למצוא פתרונות להתנגשות בין הזכויות?

יחידה 4 - מגבשים הצעות לפעילות אזרחית בעקבות הסדנה:

התלמידים יתבקשו לציין כיצד לדעתם יש להגיב להצעת הממשלה לגרש את ילדי מהגרי העבודה. ניתן להציע להם את ההצעות הנ"ל ולקיים דיון על הדרך המועדפת מבחינתם.

1. קיום פאנל בית ספרי בהשתתפות תלמידים ומורים המייצגים את הדיעות השונות בנושא גירוש ילדי מהגרי העבודה.

2. הצגת תוצרי העבודה בכיתות על פי המפורט לעיל במסגרת מידעון, באתר הבית ספרי, על קיר בית ספר.

3. כתיבת מכתבים ופניות לילדים ובני נוער מהגרי עבודה.

4. כתיבת מכתבים ופניות לרשויות בנוגע לסוגיית הגירוש וסוגיות נוספות בהם התלמידים עסקו בפעילות.

5. הפגנות

ההצעות המצורפות אינן מוגבלות לתומכים בלבד או לשוללים בלבד.

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט חינוכית מוסרית

דפי עזר לאיתור זכויות הצדדים המעורבים בנושא:
דוגמה:

פוגע	מגן	הגדרת הזכות
		הזכות להתאגדות
		הזכות לביטחון סוציאלי
		הזכות להגנה וסיוע למשפחה
		הזכות להגדרה עצמית
		הזכות לעבודה
		הזכות לתנאי עבודה נאותים וצודקים
		הזכות לחינוך

דוגמה לאפשרות ב':

פוגע	מגן	הגדרת הזכות
		הזכות ל.....

הצהרת זכויות הילד בישראל ערך: ד"ר יצחק קדמן, המועצה לשלום הילד

הילד הוא אדם שלם ואנושי מרגע לידתו.

ילדי ישראל של היום הם אזרחי המחר ועתיד האומה.

הילדים אינם רכוש, גם לא אמצעי להגשמת מטרות - הם המטרה עצמה.

הילד, מחמת אי בגרותו הגופנית והנפשית, זקוק לערובות מיוחדות ולתשומת לב מרבית. תלותו במבוגרים מחייבת שמירה קפדנית על זכויותיו בדרך שתבטיח את שלומו והתפתחותו התקינה בהווה ובעתיד.

במלאת ארבעים שנה להקמתה של מדינת ישראל, ברוח מסורת ישראל מדורי דורות, על בסיס עקרונות מגילת העצמאות, הכרזת זכויות הילד של עזרת האו"ם, אמנות בינלאומיות, החלטות מועצת אירופה והמלצות ארגונים בינלאומיים למען הילד, אנו מכריזים בזאת על:

1. זכותו של כל ילד לקבל הזדמנות ואפשרות לגדול ולהתפתח גופנית, מוסרית, רוחנית, נפשית, רגשית, שכלית וחברתית בצורה בריאה ותקינה ובתנאים של חירות וכבוד.
2. זכותו של כל ילד לגדול בבית הוריו ולקבל שם הזנה, חינוך, הגנה, אהבה והבנה. ילד לא יופרד מהוריו אלא בנסיבות יוצאות מן הכלל. זכותו של הילד במקרה כזה לקבל תחליף בית מתאים, דומה עד כמה שניתן לבית הורים תקין, תוך שמירת קשר עם משפחתו הטבעית.
3. זכותו של כל ילד לקבל, משעת לידתו או סמוך לה, שם ונתינות.
4. זכותו של כל ילד ליהנות מביטחון סוציאלי מעוגן בחוק, כולל קיצבאות, שירותים וטיפול רפואי, לו ולאמו, לפני הלידה, במהלכה ואחריה.
5. זכותו של כל ילד לקבל חינוך חנים בהיקף ובאיכות מרביים, מגיל הגן ועד לסיום לימודיו התיכוניים, בדרך שתתאים ליכולתו, לכישוריו ולמיצוי מלא של הפוטנציאל הטמון בו.
6. זכותו של כל ילד לקבל הגנה מלאה ויעילה מפני כל צורה של הזנחה, ניצול, התעללות, התאכזרות או השפלה - גופנית ונפשית - בבית הוריו או מחוצה לו.
7. זכותו של כל ילד להיות מוגן מפני:
 - ניצול לא הוגן במסחר, בפרסום וביחסים כלכליים.
 - תעסוקה העלולה לפגוע בבריאותו, בחינוכו, או בהתפתחותו התקינה.
 - חשיפה פוגעת באמצעי התקשורת.
8. זכותו של כל ילד ליהנות מהתייחסות מיוחדת של מערכת המשפט ואכיפת החוק הכולל:
 - ייצוג נאות והגנה משפטית מלאה בכל דיון משפטי הנוגע לו.
 - מתן קדימות לעקרון טובת הילד בדיונים משפטיים, מעבר לשיקולים ולאינטרסים אחרים.
 - קבלת טיפול מקצועי ואי-חשיפה לחקירה משטרתית ועדות משפטיות, במקרים של פגיעה ועברה נגד גופו או רכושו.
9. זכותו של כל ילד העובר על החוק להתחשבות מיוחדת בגילו ובמצבו, לפטור מאחריות פלילית עד גיל הקבוע בחוק, ולטיפול מתאים ומיוחד כולל הפרדה ממבוגרים עבריינים כאשר חלה עליו אחריות פלילית.
10. זכותו של כל ילד לקבל טיפול רפואי, שכלי ונפשי, בעת הצורך ומוקדם ככל האפשר, מתוך מטרה למנוע מחלה, נכות או כל התפתחות בלתי תקינה.
11. זכותו של כל ילד הסובל מנכות, ממחלה, או מליקוי כלשהו, לקבל את החינוך והטיפול המתאימים שיבטיחו את מיצוי יכולתו וכישוריו, תוך שאיפה לשילוב המלא בחברה.
12. זכותו של כל ילד לקבל עדיפות בטיפול, בהגנה ובהצלה בעתות אסון וחרום.

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט חינוכית מוסרית

הזכויות המפורטות בהכרזה זו מתייחסות לכל הילדים בישראל ללא יוצא מן הכלל וללא כל הבדל או אפליה מטעמים של גזע, דת, מין, גיל, מוצא, אמונה או כל טעם אחר כלשהו.

בכל מקום בו נאמר ילד, הכוונה כמובן לילד ולילדה.

כדי להבטיח הקניית זכויות אלה ומימושן המלא, על מבוגרים בכלל ועל הורים ומורים במיוחד, להיות קשובים לילדים ולכבד את זכויותיהם. על החברה בישראל ומוסדותיה לעשות כל מאמץ בכיוון של:

- קידום המחקר והידע בתחום החינוך, הטיפול, ההגנה והטיפול של הילד.
- קידום החקיקה בתחום זכויות הילד והגנה על שלומו ורווחתו.
- קידום ההשקעה הממשלתית והציבורית והקצאת משאבים הראויים לקידום הילד.

נוסח האמנה במלואה אפשר למצוא באתר משרד החינוך:

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Zchuyot/ChukimVeamanot/amanot/AmnaOom.htm>

תקציר סעיפי האמנה בדבר זכויות חברתיות וכלכליות בישראל (1966)

זכויות חברתיות הן חלק מזכויות האדם והאזרח ועקרונות המשטר הדמוקרטי אך הן אינן חלק מהזכויות הטבעיות וכל מדינה מחליטה אילו זכויות חברתיות היא מעניקה לאזרחיה.

תחת הכותרת "זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות" נמנות הזכויות הבאות:

1. **הזכות להגדרה עצמית:** זכות כל העמים להגדרה עצמית והחירות לשקוד על קידום הכלכלי, החברתי והתרבותי.
2. **הזכות לעבוד ולהשתכר:** זכותו של כל אדם להשיג אפשרות להשתכר למחייתו בעבודה שיבחר בה, או יקבל, באורח חופשי ... (לרבות הבטחת תעסוקה והכשרה מקצועית).
3. **הזכות לתנאי עבודה צודקים:** זכותו של כל אדם להנאה מתנאי עבודה צודקים ונאותים (לרבות תשלום מינימום, בטיחות ובריאות עבודה, הזדמנות שווה להתקדם, מנוחה, הגבלת שעות עבודה, חופשות בתשלום, הזכות לשכר הוגן).
4. **הזכות להתאגד** באיגודים מקצועיים, וזכות השביתה.
5. **הזכות לביטחון סוציאלי** (לרבות במקרה של אבטלה, נכות, זיקנה או מחסור בנסיבות אחרות שאינן תלויות באדם).
6. **הזכות להגנה ולסיוע למשפחות וילדים** (לרבות עריכת נישואין בהסכמה בלבד, הגנה על אמהות לפני לידה ואחריה, הגנה על ילדים מפני ניצול כלכלי וחברתי ואיסור על העסקת קטינים מתחת לגיל מסוים).
7. **הזכות לרמת חיים נאותה** (לרבות מזון, לבוש ודיור נאותים) ולשיפור מתמיד בתנאי הקיום.
8. **הזכות להגנה מפני רעב** והזכות למזון נאות.
9. **הזכות לבריאות:** זכות כל ליהנות מרמת הבריאות הגופנית והנפשית הגבוהה ביותר שניתן להשיגה.
10. **הזכות לחינוך:** חינוך יסודי חובה וזמין חינם לכול, חינוך תיכון וגבוה נחלת הכלל ונגיש לכל בכל אמצעי מתאים. זכותם של הורים לבחור את מסגרת החינוך של ילדיהם.
11. **הזכות לקחת חלק בחיי התרבות וליהנות מקדמה מדעית ומיישומיה.**

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט חינוכית מוסרית

חומר רקע למנחה

החברה הישראלית מתמודדת בימים אלו עם החלטות ממשלת ישראל על גירוש ילדי מהגרי העבודה מהמדינה. הדיון בגורל הילדים הינו חלק מוויכוח רחב יותר בשאלות העסקתם של מי שאינם אזרחי מדינת ישראל בשוק העבודה המקומי ובשאלת אופייה של המדינה והרכב אוכלוסייתה. דיון רציונאלי בסוגיות אלו מחייב הבנה של הקשר ביניהן מחד ויכולת להבין את מעמדה הנפרד של כל אחת מהסוגיות מאידך. גירוש ילדים שנולדו במדינת ישראל ומוכנים לשרתה בנאמנות, הינו סוגיה מוסרית ואזרחית רבת חשיבות. היא מחייבת את אנשי החינוך, שאחריות הילדים על כתפיהם, לבחון את דרכם ולאמץ עמדה אזרחית וחינוכית ראויה.

בצד גיבוש עמדה אישית בסוגיות האזרחיות הנ"ל, אנשי החינוך אמורים לתת מענה מקצועי ייחודי למספר שאלות הקשורות בתלמידיהם:

- כיצד יתמכו ויטפלו בתלמידים המועמדים לגירוש?
- כיצד יעניקו תחושת מוגנות לתלמידים שאינם מגורשים?
- כיצד ילמדו את התלמידים את הנושא ובאילו הקשרים?
- האם ואילו פעילויות חברתיות ואחרות יקיימו בנושא זה?
- חוברת קצרה זו תוקדש בעיקר לשתי השאלות האחרונות.

הסופר יהודה אטלס פנה במכתב גלוי נרגש לראש הממשלה בנושא גירוש ילדי מהגרי העבודה - "והילדים האלה הם אנחנו! מכתב גלוי לראש הממשלה" (ב-14.8.2010). במכתב זה הוא קורא לראש הממשלה למצוא פתרון לבעייתם של הילדים, המבוסס על המחויבות ההיסטורית של עם ישראל ועל עקרונות הצדק האוניברסלי. בד בבד הוא מתאר במכתב זה את הצורך לגבש בעתיד כללים ותקנות אשר יתנו מענה לבעיות הכלכליות והחברתיות הנוצרות כתוצאה מהעסקה בלתי מבוקרת של מהגרי העבודה. להלן חלק מדבריו:

"אני לא רוצה לדבר על יחסי ציבור אלא על יחסי אנוש. על בני-אדם. הורי הילדים הללו לא הסתננו לארץ, או הגיעו אליה דרך חברות כוח האדם, כדי לבזוז את אוצרותיה וכדי לחיות בה חיי תענוגות. הם הגיעו לכאן מחמת המציק, כדי להתפרנס. ולהתפרנס בצניעות.

הם ניקו את בתי השימוש שלנו, פינו את האשפה, בנו בניינים, טאטאו את הרחובות, סעדו את הורינו הקשישים וטיפלו בחולים כרוניים, שאנחנו השתמטנו מלטפל בהם. הם עשו כאן את כל העבודות השחורות, המלוכלכות, הקשות, שאנחנו, המפונקים, לא רצינו לזהם בהן את ידנו.

תוך כדי כך הם גם חיו. הם הצטופפו במשכנות-עוני. הם התפללו לאלוהיהם. הם שלחו כסף למשפחותיהם. חלקם מצאו בני זוג, חלקם אהבו, חלקם הולידו ילדים. אין חוק ואין מגבלה בעולם שימנעו בעד אנשים מלאהוב ומלהביא לעולם את פרי אהבתם. נוכח נהיית המהגרים לארץ והגבולות הפרוצים יש לגבש, כמובן, כללים ותקנות וחוקים. אבל, אלה יכוונו כלפי העתיד. הילדים שכבר איתנו כאן, הצאן שלא חטאו, את אלה אנחנו חייבים להשאיר בארץ! אסירות התודה של כל הילדים והמשפחות שיישאר איתנו רק תיטיב עם מדינת ישראל. כמו שבן-גוריון התגעגע לרמטכ"ל תימני, כך יבוא יום ומקרב הילדים שיישאר כאן יקום לנו אולי ראש ממשלה.

כרישי כוח האדם, זאת ודאי ידוע גם לך, כבר התעשרו דיים מיבוא מהגרי העבודה. האינטרס היחיד שלהם הוא תחלופה, כדי שייבאו עוד עובדים וירוויחו עוד. קצץ במכסות הבאים החדשים והענק לאלה שכבר כאן מעמד חוקי. גם לאלה, שעל-פי הקריטריונים הם 'שוהים בלתי חוקיים'. הם לא הסתננו לכאן מרוב טובה אלא ממצוקה. הם לא אנשים זדוניים. הם בסך-הכול אנשים שניסו - ומנסים - לשרוד בעולם קשה ואכזרי. גם אם עברו על החוק, הילדים שלהם לא פשעו. לא נאה, לא אנושי, לא מתקבל על הדעת, שדווקא בני העם היהודי, עם של מהגרים, יקיאו אותם מקרבם באופן כל-כך אכזרי."

ההפעלה מציעה כיצד לבחון עם התלמידים את סוגיית הגירוש של ילדי מהגרי העבודה בכלים דמוקרטיים וכיצד לתת לה מענה מיטבי.

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט חינוכית מוסרית

סתירה בין זכויות

מתנגדי הגירוש, כמו גם חלק מהתומכים בו (שאינם מייצגים דעות גזעניות כפשוטם), מנמקים את הכרעתם בהגנה על זכויות אדם ואזרח שונות הסותרות זו את זו.

השוללים את הגירוש מבקשים להגן על זכויות הילדים, המעוגנות באמנה לזכויות הילד. כמו כן הם מבקשים להגן על זכותם לעבודה של המהגרים ועל זכויותיהם של הקשישים וקבוצות אוכלוסיה נוספות בישראל, הנעזרות בהם. התומכים בגירוש חוששים לזכויותיהם של אזרחי המדינה להגדרה עצמית, לעבודה ולשכר הוגן.

הוויכוח נסב סביב השאלה אילו זכויות עדיפות. אולם, קביעת סדרי עדיפויות איננה הדרך היחידה להתמודד עם הסתירה. סתירה בין זכויות יכולה להתקיים באחת משתי הדרכים הבאות:²

1. סתירה בין זכות שאדם אחד מבקש לממש ובין זכותו של אדם אחר. לדוגמה: כאשר יש סתירה בין הזכות לפרטיות והזכות לשם טוב לבין זכות הציבור לדעת, חופש המידע וחופש הביטוי.
2. סתירה יכולה להתקיים בין שתי זכויות שאותו אדם רוצה לממש, כלומר סתירה פנימית. לדוגמה: אדם רוצה להתבטא באופן חופשי ולומר את אשר על ליבו אולם בה בעת, הוא גם מעוניין לשמור על פרטיותו ולהימנע מביטוי.

כיצד יש לנהוג במצב של סתירה בין זכויות?

קיימות שתי גישות להתמודדות בדרכים דמוקרטיות עם מצב של סתירה או ניגוד בין זכויות:

1. שינוי המציאות באופן בו הניגוד יחדל להיות ניגוד. דרך זו דורשת מציאת פתרון יצירתי, שיאפשר להתמודד עם הניגוד או הסתירה באופן בו לא יהיה צורך לוותר על אחת הזכויות.
2. דרך הפשרה והאיזונים. דרך זו יכולה להתבטא בשני אופנים:
 - העדפת זכות אחת על פני זכות אחרת תוך בחינת חומרת הפגיעה בכל אחת מהזכויות.
 - חיפוש אחר פתרון שיאפשר הגנה מרבית על שתי הזכויות, תוך פגיעה מעטה ככל הניתן בשתייהן.

קישורים

קישור למכתב הגלוי של יהודה אטלס: "זהילדים האלה הם אנחנו! מכתב גלוי לראש הממשלה" (14.8.2010)
<http://www.magazin.org.il/inner.asp?page=231801>

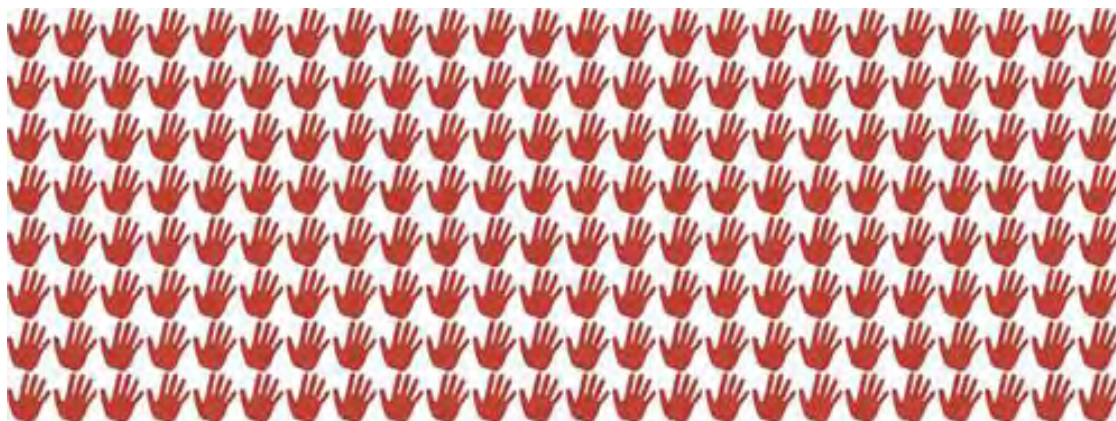
קישור למאמרה של סיגל רונן: "על המאבק למעמד חוקי לילדי מהגרי עבודה בישראל"
<http://www.humanrights.cet.ac.il/ShowItem.aspx?ItemID=e3c91ca0-7e00-4e3a-9e33-8b0312bc0c6a&lang=HEB>

2. מתוך "אין דמוקרטיה אחת" תכנית חינוכית רב-גילאית, פרק רביעי: "זכויות ודמוקרטיה"; מאת: אוקי מרושק-קלארמן וסאבר ראבי, מדרשת אדם 2004, עמודים 207-208.

סוגיית גירוש הפליטים: נקודת מבט הינוכחית מוסרית

סמינר הקיבוצים
להצליח ולהישאר בן אדם

אביטל ספיבק, אורנים, המכללה האקדמית לחינוך

הנושא	מספר שקף
מבוא	2-5
הגירוש יוצא לדרך?	6
נקודת מוצא: זכויות האדם, ההיסטוריה היהודית ומורשת ישראל	7-16
סוגיות שבמחלוקת	17-43
תקשורת	44-46
האם מעל המדיניות מתנוסס דגל שחור?	47
"כדי שלא אהיה בין השותקים"	48-61
סרטים, ספרות ילדים ונוער	62-64

מצגת זאת נכתבה מתוך עמדה היוצאת נגד גירוש מבקשי המקלט. לצד זה נעשה ניסיון לחפש ולהציג את מכלול הטיעונים של העמדה התומכת בהרחקת המסתננים, כלשון החוק.

מטרת המצגת היא להעלות מודעות ולעודד מעורבות במעגלי החינוך השונים בסוגיית מבקשי המקלט, על בסיס הכרת העובדות והעמדות השונות.

חלק מהשקפים במצגת אינם מתאימים בהכרח להצגה (עקב העומס שבהם) אלא נועדו בעיקר לעיון

במצגת חומרים שונים ומומלץ להתאים אותם הן מבחינת תוכנם והן מבחינת דרכי הלימוד וההפעלה לקהלי היעד השונים.

הנושאים במצגת מעודכנים עד מועד 11/2/18 ויש להניח שבתקופה הקרובה יהיה מקום להתעדכן ולעדכן.

דיני נפשות

כשאנו באים לדון בשאלת הענקת מחסה והגנה לאנשים נרדפים, אשר חייהם תלויים להם מנגד או כאלה שחברתם התאכזרה אליהם והפכה אותם לעבדים שכל חייהם סבלו דיכוי והשפלה; כאשר אנו לוקחים לעצמנו את הזכות הכמעט אלוהית הזו לקבוע מי, אולי, למוות ומי, אולי, לחיים; בעשותנו, כן אנו נוגעים בעצב העמוק והרגיש ביותר של חיינו כבני אנוש.

(דיני נפשות, הוועד למען רצח עם 2010)

לצפייה לחצו על התמונה

אלפי מבקשי מקלט יידרשו לעזוב בתוך 90 יום
 ראש הממשלה נתניהו הבהיר לרשות האוכלוסין כי הוא מצפה למספר עוזבים גבוה בזמן קצר. מבקשי מקלט רבים שיבואו לחדש אשרה יקבלו הודעה כי עליהם לעזוב - אחרת יכלאו

05:48 28.12.2017
 אילן ליאור, יהושע (ג'וש) בריינר

עיקרי פסיקת העליון על גירוש מבקשי מקלט

לא הוכח שהמדינה שאליה מבקשים לנרש לא בטוחה	מותר לנרש מבקשי מקלט לאונגנדה ולרואנדה
השופטים הציעו לשקול להנביל את אזור המגורים של מבקשי המקלט	הפיקוח של ישראל על הליך הגירוש מערוע רצון
אסור לכלוא את המסרבים לעזוב ליותר מ-60 יום	שלושה מחמשת השופטים הסתייגו מסודיות ההסכמים עם המדינות השלישיות

רשות האוכלוסין וההגירה

למיזם בעל חשיבות לאומית בהובלת רשות האוכלוסין וההגירה

דרושים/ות

פקחי הגירה

לביצוע משימות אכיפה כנגד שוהים בלתי חוקיים

תיאור התפקיד:
 ביצוע משימות אכיפה, כגון אתור, תחקור ועיטוב, כנגד שוהים בלתי חוקיים ומעסיקיהם ובכלל זה, פעילות שטח ומשימות משרדיות שמהותן טיפול בנתינים דרים.

ניסיון וכישורים נדרשים:
 - ניסיון בתחומי הניטוח של המשרה בעלי 12 שנה - שנתיים
 בעל תואר ראשון - לא נדרש ניסיון לדרגה תחילית רישיון נהיגה בתוקף
 *דרושות נוספות מפורטות באתר

100% משרה, במשמורת
 המשרה הינה זמנית ל-24 חודשים תחילת עבודה: **מרץ 2018**
 מקום העבודה: **גוש דן**
 חוזה אישי ושכר מתגמל למתאימים

WE ARE FOR NOT SALE

מענק כספי משמעותי בגובה של עד **30,000** י"תן בתום תקופת ההעסקה לזכאים בלבד.

ישראל תשלם לרואנדה כ-5,000 דולר עבור כל מבקש מקלט שתקלוט

נקודת מוצא

זכויות האדם

ההיסטוריה של העם היהודי

מורשת ישראל

ההכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם

10 בדצמבר, 1948

היות והתעלמות ובוז לזכויות האדם נשאו תוצאות של פעולות ברבריות שזעזעו את מצפון המין האנושי, וההופעה של עולם שבו בני אנוש ייחנו מחופש דיבור ואמונה וחופש מפחד ורצון הוכרז כשאיפה הגבוהה ביותר של האנשים הפשוטים... האסיפה הכללית, מכריזה על ההצהרה הכלל עולמית הזאת של זכויות האדם כתקן משותף של השגה לכל העמים והמדינות, לתכלית שכל יחיד וכל חלק של החברה... ישאף על-ידי חינוך והוראה לקדם את כיבוד הזכויות האלו...

סעיף 1

כל בני האדם נולדו חופשיים ושווים במעמד ובזכויותיהם.

סעיף 3

לכל אדם הזכות לחיים, חופש ובטחון אישי.

סעיף 4

אף אחד לא יוחזק כעבד או כמשועבד; עבדות והסחר בעבדים ייאסרו בכל צורה שהיא.

סעיף 5

אף אחד לא יהיה נתון לעינויים או לטיפול או עונש לא אנושי או משפיל.

סעיף 14

לכל אדם הזכות לחפש וליהנות בארצות אחרות ממקלט נגד רדיפות.

אמנת האו"ם בדבר מעמדם של פליטים (1954)

מי הוא פליט?

"פליט הוא אדם הנמצא מחוץ לארץ אזרחותו בגלל פחד מבוסס היטב להיות נרדף מטעמי גזע, דת, אזרחות, השתייכות לקיבוץ חברתי או להשקפה מדינית ואיננו יכול להיזקק להגנתה של אותה ארץ או אינו רוצה בכך בגלל הפחד האמור..." (סעיף 1)

מדינת ישראל?

מדינת ישראל אשררה את
האמנה ב-1954 וב-1968

איסור על גירוש והחזרה

"שום מדינה החברה באמנה לא תגרש ולא תחזיר פליט, בשום צורה שהיא, אל גבולות הארצות שבהן יהיו חיייו או חירותו בסכנה מטעמי גזע, דת, אזרחות, השתייכות לקיבוץ חברתי או להשקפה מדינית." (סעיף 33 לאמנה. אף מדינות שאינן חתומות על האמנה חייבות לכבד כלל זה).

מה הן זכויות הפליט?

לפליט זכות שינהגו בו ללא אפליה מטעמי דת, גזע, או ארץ מוצא, זכות לעבוד במדינה בה מצא מקלט, הזכות לחופש תנועה והזכות לחינוך במידה ובמדינה בה מצא מקלט קיים חוק חינוך חובה.

פליטים כמוך וכמוני

והעולם שתק

ההשוואה היא רק להיבט העמידה מן הצד. זו השוואה תקפה ועומדת וצריך להמשיך בה

מה הייתה עמדת המדינות השונות לגבי קבלת פליטים
שנמלטו מגרמניה?

וועידת אוויאן התכנסה בעיר אוויאן בצרפת ב-6
ביולי 1938, לדיון בבעיית הפליטים היהודים
ופליטים אחרים שנמלטו משטחי גרמניה הנאצית.

אוסטרליה: "אין לנו בעיית גזענות של ממש,
ואיננו מעוניינים לייבא בעיה כזאת"

בריטניה: "השטחים שלנו צפופים, וחלקם אינם
מתאימים למהגרים מאירופה".

מדינות דרום אמריקה: "האבטלה הגבוהה אצלנו
מונעת קליטה של מהגרים ופליטים"

נציגי 32 מדינות והסבירו מדוע לא יוכלו לקלוט פליטים.

[פליטים? מהגרי עבודה? מסתננים? בני אדם!](#)

אסור להשוות

אך לפני הצילן איש-טובע ממים
אוהבות הן תמיד להביט בַּמְּלוֹן.
יען שפת מְלוֹן ססגונית בַּפְּרָפֶר היא -
יש "קצה-גבול-של-יכולת", או "כּוֹשֵׁר קליטה".
רק בשׁוּדִיָּה עוד חי המנהג הברברי
להציע לְהֵלֵךְ כּוֹס תה וּמְטָה.
ולכן הגדרות היא איננה בוררת
ואיננה מרבה דקדוקי מנגנון,
היא כותבת פשוט: "הַפְּנִיָּסָה מִתְּרַת" ...
ויסלח לה האל על דלות הסגנון.
ויאמר לה האל בדמעה: שׁוּדִיָּה, שׁוּדִיָּה,-
שתי מלים נשכחות את כְּתַבְּתָּ עַל פתחים.
אך שוות הן טרקטטים ואנציקלופדיה,
כן... אפילו בריטניקה... כל הכרכים.
ואזי מלאכים בלחישה יִמְלִלוּ:
ואָמְרוּ זֶה לְזֶה: מָה רָבָה הַתְּהוּם,
אם שתי המלים הפשוטות האלו
הולידו דמעה בעיני מָרוֹם.

הלשון השׁוּדִית / נתן אלתרמן (1943)

מעטים הם יודעי הלשון השׁוּדִית
מי דובר בה? אולי רק השׁוּדִים עצמם.
כי ארצם בהרים ובפיורדים אובדת,
וקטן וּמְצַנֵּע הָעָם.
ועת שׁוּדִיָּה אמרה: "הנני מקַבֵּלת
מגבול דְּנִיָּה את כל היהודים הגולים",
נוכחו וראו כל עמי הַחֶלֶד
כמה דל הוא בשׁוּדִית אוצר המלים.
כי רבות מדינות כבר פָּהָנָה הכריזו,
אך הללו הראו את גְּנִזֵי לְשׁוֹן
במילות "אינפילְטְרַצִיָּה", ו"קוּוֹטָה" ו"ויזה" ...
רק בשׁוּדִית
מלים שכאלו אינן.
ועת נער נמלט אל גבול-שׁוּדִיָּה מציד,-
היא איננה פונה לַעֲיִן בַּמְּפּוֹת.
היא פשוט מוליכה אותו פנימה לַבַּיִת,
בלי לדעת כי זו שאלה של טְרַנְסְפּוֹרְט.
מדינות בעולם יש גדולות שבעתים
ומקום בהן רב לַמְּחֶסֶה וּמְלוֹן,

"בכל דור ודור חייב אדם לראות עצמו כאילו הוא יצא ממצרים..."

ממצרים/ עלמה זוהר

לצפייה והאזנה לחצו על התמונה

"והם דופקים לך בדלת
הם בוכים בכי תמרורים
אל תאמר - מה לי עם אלה
אלה אנשים זרים,
כי בכל דור ודור
חייב אדם לראות עצמו
כאילו הוא יצא ממצרים
שלא ישכח איך ברח,
הוכה, הושפל, נרצח
איך צעק לשמיים..."

שלא ישכח איך ברח,
הוכה, הושפל, נרצח
איך צעק לשמיים....
אז שמור נא על כולנו
ריבונו של עולם
שלא נזדקק אף פעם
לרחמים של בני אדם
כי בכל דור ודור....
תמיד יש מלחמה באפריקה
מזל שהיא רחוקה
שלא רואים ולא שומעים
את הצעקה

גם אני חיפשתי כוח
להציל מה שאפשר
כשלא היה לאן לברוח
דמי היה מותר
אות קין, אות קין,
אנשים נופלים לברכיים
הם דופקים לך בדלת,
הם בוכים בכי תמרורים
אל תאמר - מה לי עם אלה
אלה אנשים שחורים
כי בכל דור ודור
חייב אדם לראות עצמו
כאילו הוא יצא ממצרים

אנשים בלי הגנה
בלי בית, בלי בית
עם ילדים קטנים בידיים.
והם דופקים לך בדלת
הם בוכים בכי תמרורים
אל תאמר - מה לי עם אלה
אלה אנשים זרים,
כי בכל דור ודור
חייב אדם לראות עצמו
כאילו הוא יצא ממצרים
שלא ישכח איך ברח,
הוכה, הושפל, נרצח
איך צעק לשמיים ...

ממצרים/ עלמה זהר
תמיד יש מלחמה באפריקה
מזל שהיא רחוקה
שלא רואים ולא שומעים אותה מכאן ...
גם אני הלכתי פעם
בנתיב הייסורים
ממצרים לירושלים
במדבר, ימים רבים
בלי מים, בלי מים
עם אותה שאלה בעיניים
גם אני פגשתי רשע
המכה בלי אבחנה
אנשים חפים מפשע

Abraham
HOSTELS
— 1974 — 2024

”ואהבתם את הגר כי גרים הייתם ” (דברים י', יט')

לא לרדיפה ולגירוש!

”לא תסגיר עבד אל אדניו אשר ינצל
אליו מעם אדניו. עמו ישב בקרבך במקום
אשר יבחר באחד שע ריך בטוב לו לא
תזננו(דברים כג, טז-יז)

כי-יגור אתך גר בארצכם לא תזנו אתו.
לד באזרח מכם יהיה לכם הגר הגר
אתכם ואהבת לו כמוך פי-גרים הייתם
בארץ מצרים אני ה' אלקיכם” (ויקרא,
י”ט, ל”ג-ל”ד)

גר לא-תזנה ולא תלחצנו פי-גרים הייתם
בארץ מצרים: כא. פלא-למנה ויתום לא
תענוז: כב. אס-ענה תענה אתו פי
אס-צעק יצעק אלי שמע שמות
אשמע צעקתו:(כ”ב)

ראש ממשלת ישראל 1977, מורה לתת מקלט לפליטים:

**פעולתי הראשונה מחר כראש ממשלה,
תהיה להורות לתת מקלט לפליטי ויאטנאם**

בארצנו. היום קיימת מדינת היהודים. לא שכחנו. אנחנו ננהג באנושיות. נביא את האנשים האומללים האלה, פליטים שניצלו ע"י ספינתנו מטביעה במצולות ים, אל ארצנו. ניתן להם מחסה ומקלט. (מתוך נאומו בכנסת, יוני 1977)

סוגיות שבמחלוקת

מסתננים או מבקשי מקלט?

האם יש סכנה לפגיעה באופי הדמוגרפי?

מה קורה בדרום תל אביב?

מה באשר לתפיסת מקומות העבודה?

האם מגרשים, כנתבע בדין הבינלאומי, למדינות בטוחות?

מה על הילדים, הנשים ובכלל?

האם יש הסכם עם רואנדה? האם יש הסכם של גירוש

כפוי עם רואנדה?

האם הגירוש הוא חוקי? פסיקת בית המשפט העליון מול

גילוי הדעת של בכירי המומחים למשפט בינלאומי

משפט ומוסר

מבקשי עבודה או מבקשי חיים? מסתננים, מהגרי עבודה או פליטים?

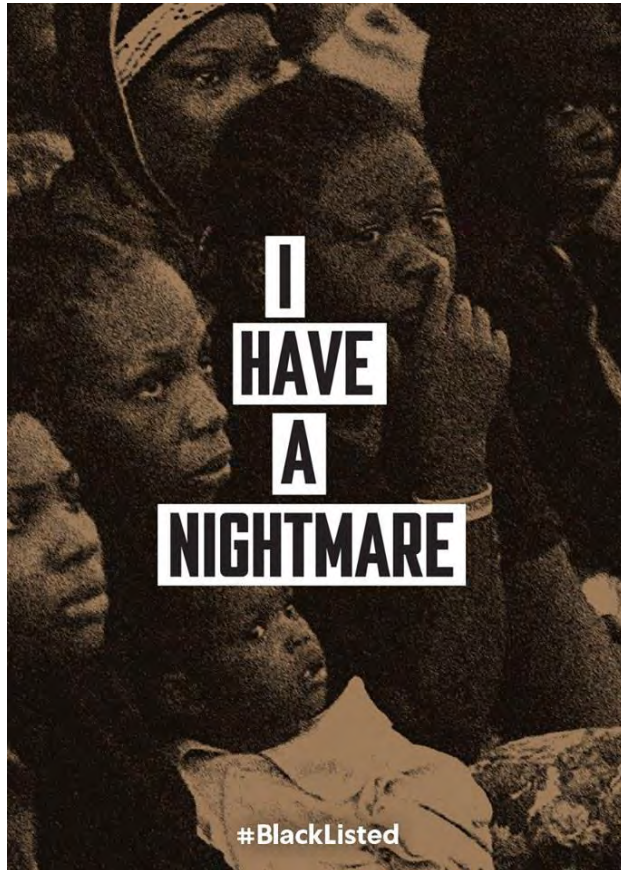

מי הוא פליט?

"פליט הוא אדם הנמצא מחוץ לארץ אזרחותו
בגלל פחד מבוסס היטב להיות נרדף מטעמי
גזע, דת, אזרחות, השתייכות לקיבוץ חברתי
או להשקפה מדינית ואיננו יכול להיזקק
להגנתה של אותה ארץ או אינו רוצה בכך
בגלל הפחד האמור..."

סעיף 1 לאמנת האו"ם בדבר מעמדם של
פליטים (1954)

העולם מכיר במבקשי מקלט מסודן ואריתריאה כפליטים

have a dream ולהב הלוי

"עפ"י נציבות האו"ם לפליטים, יש לכנות אנשים אלה (יוצאי אריתראה והרפובליקה של סודן) בכינוי שילמד כי נמלטו ממדינתם בלית ברירה, ואינם יכולים לשוב אליה, לדוגמה 'מבקשי מקלט' או 'אנשים במצב דמוי פליטות'".

(דו"ח מבקר המדינה 2013)

92% מ"המסתננים" מגיעים מאריתריאה וסודאן

מסתננים או מבקשי מקלט?

סודאן

חדשות בעולם אפריקה

דו"ח אמנסטי: ממשלת סודאן תקפה אזרחים בדארפור בנשק כימי

ארגון זכויות האדם תיעד מינואר ועד ספטמבר השנה עשרות תקיפות שנרמו למוותם של כ-200 בני אדם, רבים מהם ילדים. לפי דו"ח הארגון, פצצות שהפיצו "עשן שחור" הרעילו את האוויר

שמור 0

12:54 29.09.2016 | עודכן ב: 30.09.2016 00:03
אנשיל פפר | התראות במייל

חדשות בעולם אפריקה

ארגון לזכויות אדם: חיילים סודאנים אנסו מאות נשים וילדות בדארפור

דו"ח של ארגון Human Rights Watch, שמסתמך על ראיונות עם עדי ראייה וחיילים משוחררים, טוען כי בוצעו מאות תקיפות אכזריות של נשים בסתיו האחרון. הנאנסת הצעירה ביותר הייתה רק בת שבע

שמור 5

17:59 12.02.2015 | עודכן ב: 23:56
ניו יורק טיימס

מאז 2003 נרצחו בדארפור למעלה מחצי מיליון בני אדם, הוחרבו מאות כפרים וכשלושה מיליון בני אדם גורשו מאדמותיהם
מתוך כ-40 אלף מבקשי מקלט אפריקאים
כ-20% הם מסודאן

אריתריאה

פשעים נגד האנושות באריתריאה

עינויים | שירות צבאי חובה | מעצרים | אפליה על רקע | רדיפת בני משפחה | ללא הגבלת זמן | שירותים | דתי ואתני | של עבריינים לכאורה | אינוס ואלימות מינית בבסיסים | עבודות | כפייה | הוצאות להורג | היעלמות אזרחים | צבאיים ובמחנות מעצר | ללא משפט | בחסות המשטר

7

מקור: דו"ח המועצה לזכויות אדם של האו"ם

חדשות בעולם אפריקה

דו"ח האו"ם: "לא החוק מנהל את חי האריתריאים, אלא הפחד"

צוות שבדק במשך שנה את הנעשה במדינה האפריקאית ואסף מאות עדויות, קובע כי השלטון באריתריאה טוטליטרי, והפרת זכויות האדם מצדו עשויה להיחשב פשע נגד האנושות

שמור 5

19:29 10.06.2015 | עודכן ב: 19:56
גרדיאן "הארץ"

מתוך כ-40 אלף מבקשי מקלט אפריקאים
כ-70% הם אריתראים

לוח 3 מסתננים השוהים בישראל לפי ארצות מוצא נבחרות, 31.12.2017

להרחבות לחץ כאן

סודן	אריתריאה	שאר מדינות אפריקה	שאר מדינות העולם	סה"כ 2017
7,624	26,563	2,628	473	37,288
21	71	7	1	100
מספר מוחלט				
אחוז				

נתוני רשות האוכלוסין וההגירה, ינואר 2018

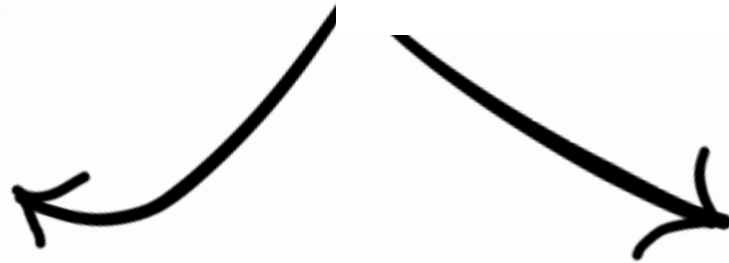
אף אחת לא עוזבת בית/ ורסאן שייר תרגמה: רעות בן-יעקב

אף אחת לא עוזבת בית אלא אם הבית הוא לוע של כריש.
את רצה אל עבר הגבול רק כשאת רואה את כל העיר רצה לשם
השכנים שלך רצים יותר מהר ממך הנשימות מדממות בגרונותיהם...
את עוזבת את הבית רק כשהבית לא מרשה לך להישאר.
אף אחת לא עוזבת בית אלא אם הבית רודף אותך, אש בוערת תחת כפות רגליך דם רותח בבטןך.
אף פעם לא חשבת לעשות משהו כזה עד שהלהב צרב איזמים על צווארך...
אתם חייבים להבין,
אף אחת לא מעלה את ילדיה לסירה,
אלא אם המים בטוחים יותר מאשר האדמה....
אף אחת לא בוחרת במחנות פליטים או בחיפושים בעירום שבסופם גופה נשאר כאוב או כלא,
רק כי הכלא בטוח יותר מאשר עיר עולה בלהבות וסוהר אחד בלילה עדיף על משאית מלאה בגברים שנראים כמו אבא שלך.
אף אחת לא יכולה לעמוד בזה, אף אחת לא יכולה לעכל את זה, אף עור לא עבה מספיק.
"כל השחורים הביתה"
"פליטים, מהגרים מלוכלכים"
"מבקשי מקלט שמוצאים את כל טוב ארצנו"
"כושים פושטי יד, יש להם ריח מוזר"
"פראי אדם שהרסו את המדינה שלהם ועכשיו באו כדי להרוס את שלנו"
איך המילים, המבטים המלוכלכים מצליחים שלא להיערם על הגב?
אולי כי המכה הזאת יותר רכה מאשר איבר שנקטע,
או שהמילים יותר עדינות מארבעה עשר גברים בין הרגלים שלך,
או שהעלבונות קלים יותר לבליעה מחורבות, מעצמות,
מגופו של ילדך קרוע לחתיכות.
אף אחת לא עוזבת בית אלא אם הבית גרש אותך לחוף,
אלא אם הבית אמר לך לרוץ יותר מהר,
להשאיר את הבגדים, לזחול במדבר, לפלס דרך באוקיינוס,
לטבוע, להציל, להיות רעבה, להתחנן, לשכוח מהי גאווה, ההישרדות שלך יותר חשובה.
אף אחת לא עוזבת בית עד שהבית הוא קול מיוזע באוזןך שאומר – תעזבי, תברחי ממני עכשיו, אני לא יודע מה קרה לי, אבל אני יודע שכל מקום יותר בטוח מכאן.

ההגדרה בחוק הישראלי והגדרת האו"ם

מהי ההגדרה של האו"ם?
אריתראים וסודנים נחשבים על פי
ההגדרה של האו"ם כזכאים
להגנות של פליטים,
לכן מדינת ישראל אינה מגרשת
אותם לארצות מוצאם.

מי הוא מסתנן על פי החוק הישראלי?
"כל מי שנכנס לישראל שלא במעבר גבול"
(על פי תיקון לחוק למניעת הסתננות
משנות ה-50). המונח 'מסתננים' נטבע בשיח
הישראלי בשנות החמישים כשם עברי לערבים
שהסתננו ארצה על מנת לבצע פיגועים.
החוק אינו מבחין בין מסתננים ביטחוניים,
פליטים, מבקשי מקלט ומהגרי עבודה.
המטרה של ההכללה היא הרתעה וחוסר מחויבות
לעמוד בדרישות אמנת הפליטים

בקשות מקלט

הרוב מבקשי מקלט

- עד 2013 – מדינת ישראל לא אפשרה להגיש בקשות מקלט
- בשנים 2013-2017 הוגשו 13,784 בקשות מקלט, הרוב לא נבדקו ורק 11 קיבלו מעמד פליט.
- המדינה נוהגת לא לבדוק, לא לאשר ולהקשות מאד על הגשה ולכן הרבה נמנעים בכלל מלבקש.
- לכ-35,300 פליטים השוהים כיום בישראל יש רק לשכה אחת, בה הם יכולים להגיש את טופסי ההגירה. הממשלה מסרבת להקצות כוח אדם ראוי לטיפול בבקשות ההגירה

הרוב אינו מבקשי מקלט

- מ-2013 המדינה מאפשרת להגיש בקשות מקלט
- רק 13,784 מתוך 40,000 מסתננים מאפריקה הואילו לבקש בקשות מקלט ומכאן שרוב המסתננים אינם אפילו מבקשי מקלט.
- בקרב המסתננים יש אריתראים תומכי המשטר באריתריאה, שחוגגים מידי שנה עצמאות בשגרירות ולא נשקפת להם שום סכנה, או סודנים שאינם מדארפור ואינם נמנים על הקבוצות האתניות שנרדפות על ידי המשטר

הכרה במבקשי מקלט מסודן ואריתריאה ישראל מול מדינות העולם

ובמדינת ישראל?

מתוך

13,784

בקשות מקלט של
אריתראים וסודנים

11

קיבלו מעמד של פליט

העולם מכיר כפליטים

שנת 2016 ממוצע עולמי בהכרה בבקשות מקלט

מסודן של פליט

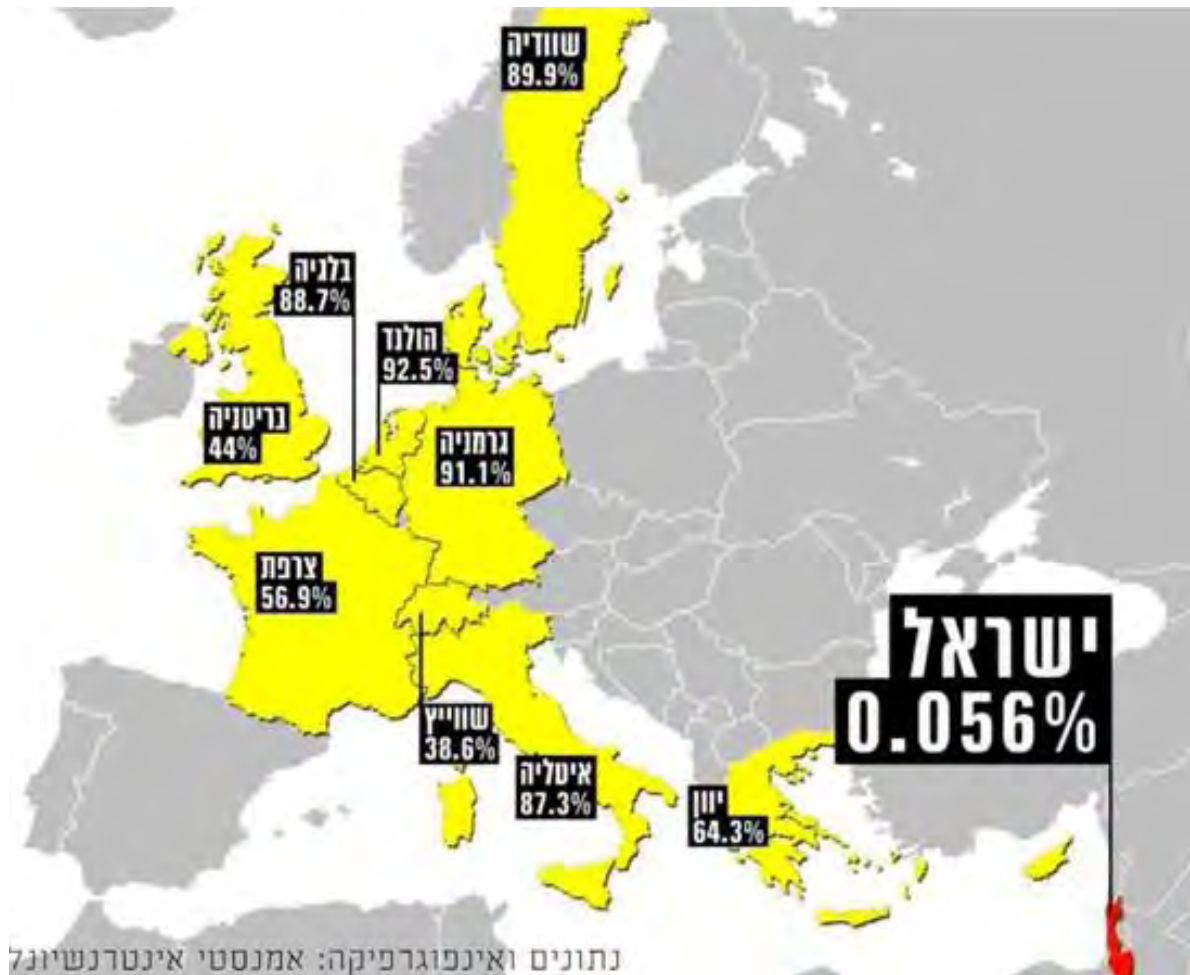
הגנה משולימה

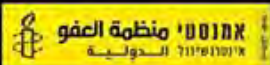
מסודן של פליט

הגנה משולימה

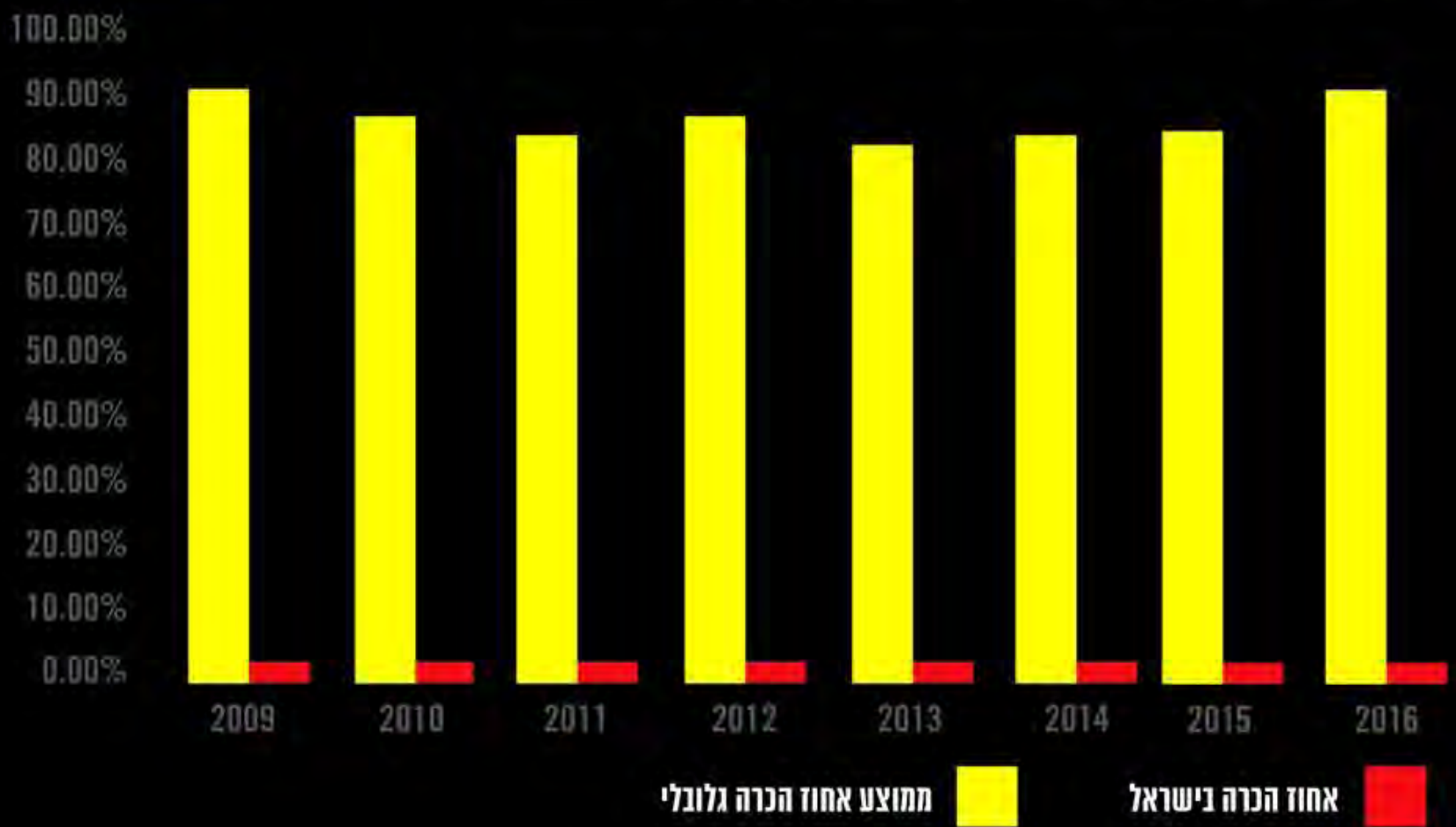
*הגנה משולימה - הגנה למי שאינם מתאימים לקריטריונים של פליט אך יש חשש לחייהם במדינתם או נסיבות מיוחדות דורשות את הישארותם במדינה אחרת

מסתננים או
מבקשי מקלט?

אחוז הכרה של אריתראים כפליטים, 2009-2016

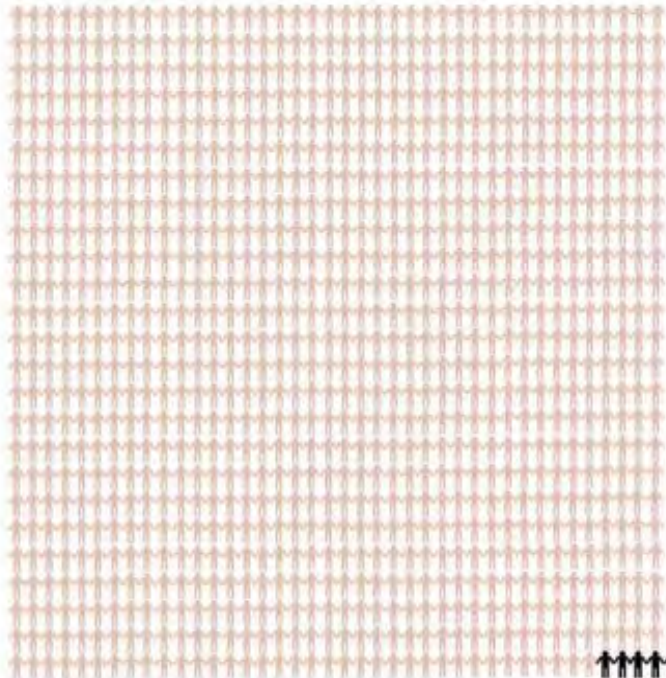
האם יש חשש מהפגיעה באופי הדמוגרפי?

האם יש סכנה לפגיעה
באופי הדמוגרפי?

-0.43% האם יש חשש?

38,540 מבקשי מקלט בישראל ב-2017
מתוך האוכלוסיה בארץ שמנתה בשנת 2017 -
8,680,000 איש ואישה.
(לנתוני רשות ההגירה <- באן) מחזכים:

4.3 מבקשי מקלט לכל 1,000 ישראלים

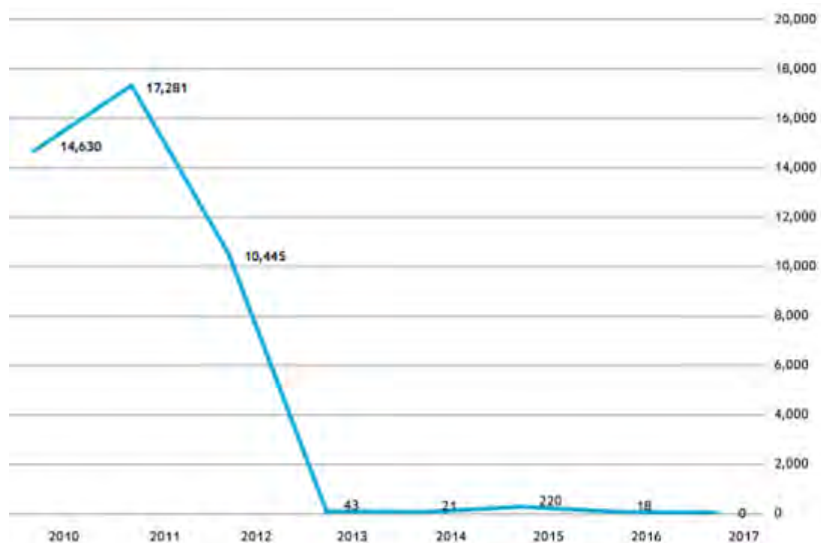
חשש מפגיעה באופי הדמוגרפי

האם יש חשש מהפגיעה באופי הדמוגרפי?

אין איום דמוגרפי

מאז בניית הגדר בגבול מצריים ב-2012 חלה ירידה תלולה במספר המסתננים

לוח 2 מסתננים לישראל לפני שנה ומקום איתור

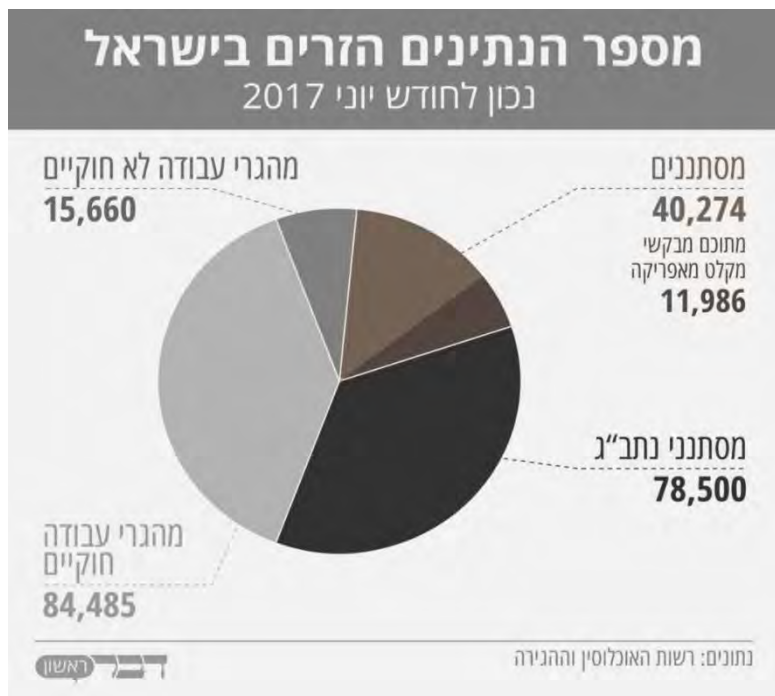
מסתננים ששהים כעת* בישראל	סה"כ מסתננים שנכנסו לישראל	2017		2016		2015		2014		2013		2012	2011	2010	2009	2008	2007	עד 2006
		אותרו בתוך הארץ	אותרו בגבול (סהרונים)	מקום איתור		מקום איתור		מקום איתור		מקום איתור								
				בגבול	בארץ	בגבול	בארץ	בגבול	בארץ	בגבול	בארץ							
37,288	64,850	62	0	30	18	12	220	22	21	80	43	10,445	17,281	14,630	5,197	8,844	5,179	2,766

* נכון ל-31.12.17

נתוני רשות האוכלוסין וההגירה, ינואר 2018

- הירידה במספר המסתננים אינה רק בגלל הגדר אלא נובעת מהקשיים שמציבה המדינה הגורמים להבנה שלא משתלם להגיע למדינת ישראל
- קליטה של המסתננים תהווה גורם משיכה לרבים שעלולים להגיע דרך הים.
- הסכמה לקליטה של 40,000 תגרור בקשות לאיחוד משפחות וכך המספר יהפוך לגורם בעייתי ביותר

"המסתננים" מאפריקה – רק כ-18% מכלל הזרים ללא אישור

40,274 מסתננים מאפריקה

178,645 זרים אחרים ללא אישור

מה עלולות להיות הסיבה שהמדיניות של הגירוש מופנית למבקשי המקלט מאפריקה?

את מי לא מגרשים?

ב-2016 מתגלה עליה חדה לבקשות מקלט מדיני מאזרחי גיאורגיה ואוקראינה. ככל הנראה בהגעתם מעורבות חברות כוח אדם ישראליות, שמביאות אותם אחרי שהעבירו להם מידע שגוי בדבר האפשרות לעבוד באופן חוקי בישראל. חברות כוח האדם גובות דמי תיווך גבוהים מאוד. השיטה הזו מסתמנת כאפיק חדש לסחר בבני אדם.

מה קורה בדרום תל אביב ?

מה הרכב האוכלוסייה בדרום תל אביב ?

אוכלוסיית מבקשי המקלט והעובדים הזרים מרוכזת בעיקר במספר שכונות בדרום תל אביב וכך כל **תושב שלישי** באזור זה הוא מבקש מקלט או מהגר עבודה שמועמס על שכונות שהן **מוחלשות ומוזנחות במשך דורות.**

איך מדיניות יוצרת בעיה ?

דרום תל אביב הוזנחה ע"י הממשלות השונות בעבר ומצוקות המקום התעצמו עם המדיניות של הפניית "המסתננים" לשכונות אלו. כתוצאה מהמדיניות, אוכלוסייה מוחלשת שנזקקת לעזרת המדינה לאחר בריחה, עינויים וכלא, מוצאת את עצמה בקרב אוכלוסייה מוחלשת בשכונות מוזנחות לאורך דורות. התוצאה - קושי וסבל נוסף שמועמס הן על שכונות דרום תל אביב והן על אוכלוסיית מבקשי המקלט

מה קורה בדרום תל אביב ?

שכיחות העבריינות בקרב מבקשי המקלט נמוכה משכיחותה בקרב האוכלוסייה הכללית

(מרכז המחקר והמידע של הכנסת 2010, עמ' 8)

הריכוז שלהם במקומות מצומצמים והצבת מחסומים בפני תעסוקה והשתכרות הם אלו שמחריפים את הבעייתיות.

מבקשי המקלט מהווים איום על בטיחותם של תושבי השכונות

דרום תל אביב קורס: המסתננים הפכו לרוב, 62 אחוז מהישראלים פוחדים לצאת מהבית

גלעד צוויק | 13/03/2017 | f

השיקום מתחיל בגירוש המסתננים
של דרום תל אביב

גירוש מבקשי המקלט ודחיקת האוכלוסייה הוותיקה והמוחלשת בדרום תל אביב, בשירות תאוות בצע נדל"נית ובחסות הממסד

ג'נטריפיקציה

תהליך עירוני-חברתי של מעבר אוכלוסייה מהמעמד הבינוני והגבוה לשכונות חלשות במרכזי ערים תוך שינוי מתמשך של אופי השכונה. התהליך מלווה בד"כ בהתחדשות עירונית אך במחיר של דחיקת האוכלוסייה המוחלשת שהתגוררה במשך שנים במקום מסיבות כלכליות וחברתיות. המרוויחים הם בעיקר נדל"ניסטים, בעלי דירות הנהנים מעלייה במחירי הדירה, תושבים חדשים שעבורם זו הזדמנות לשכור או לקנות דירה במחיר יחסית נמוך והעירייה הזוכה להכנסות גבוהות יותר מארנונה. האוכלוסייה הוותיקה והענייה בשכונות המתחדשות נדחקת החוצה.

הגירוש הוא חורבן הבית השלישי שלנו, תושבי דרום ת"א

מאת שיחה מקומית | 12.1.2018

לא רק מבקשי המקלט מאויימים כעת בגירוש אלא גם מאות משפחות מזרחיות שהאדמה עליה הם יושבים הפכה לנדל"ן נחשק. מול שלטון המנסה לשסות אוכלוסיות מוחלשות זו בזו במניפולטיביות, אנחנו מתאחדים נגד פשע הגירוש ודורשים את הצדק והזכויות המגיעות לנו בדיון

שולה קשת, שיחה מקומית לקריאת הכתבה לחץ [כאן](#)

**איך מונעים ממעוטי היכולת להתמרד נגד
הג'נטריפיקציה? פשוט מאוד, מנסים לעזור אותם
בתיעוב כלפי חלשים מהם.**

דרום ת"א נגד הגירוש והטיהור האתני

הפליטים אינם אשמים בהזנחה ובהפקרה של דרום העיר. בתאוות הבצע הנדל"נית של שועי הארץ נמחקות קהילות שלמות בעשורים האחרונים בזו אחר זו: כרם התימנים ונוה צדק, פלורנטין, נוה שאנן ושכונת שכפירא, והיד עוד נטויה. אל החורבות גולש ומתפלש מרכז העיר הלבן והשבע

יורם בלומנקרנץ 05.02.18

"הקריאה לגירוש נובעת מהטעיה לגבי האינטרסים האמיתיים של השכונות, פונקציה של האחדה שקרית בין האינטרס של השכונות והפריפריה המזרחית עם האינטרס הצר של גורמים לאומניים וקפיטליסטיים" (העוקף, יורם בלומנקרנץ) לקריאת הכתבה לחץ [כאן](#)

[בדרום תל אביב מה שנחשב באמת הוא העסקה הנדל"נית מאת שיחה מקומית, ד"ר יאלי השש](#)

מה היחס לפליטים? הסתה ואלימות

זריקת בקבוקי תבערה על גן ילדים ועל דירות פליטים

"בעטו בעודו שרוע על המדרכה": שני צעירים מואשמים שהרגו סודאני בפ"ת

לפי כתב האישום שהוגש נגד בן 20 מפתח תקווה ונער בן 16, השניים תקפו את האזרח הזר בחודש שעבר לאחר שדיבר עם כמה נערות בכיכר העירייה. הסודאני, שנפצע אנושות, פונה באותו הלילה לבית חולים ומת מפצעיו לאחר ארבעה ימים. "הוא הרים את ידיו, אך המכות המשיכו"

שנאה והסתה

שנאה/ויסלבה שימבורסקה

ראו, מה רבת-פְּעָלִים עוֹדְנָה,

בְּמָה טוֹב שׁוֹרֶת

בְּמֵאֲתָנוּ הַשְּׂבָאָה.

בְּאִיזוֹ קְלוּת הַיָּא מְדַלְגֶת מַעַל מְשֻׁבוֹת גְּבוּהוֹת.

בְּמָה קַל לָהּ – לְזַנֵּן, לְלַפֵּד.

אִין הַיָּא דוֹמָה לְרִגְשׁוֹת אַחֲרִים.

מְבַרְגֶת וְאַעֲיָרָה מֵהֶם בְּעַת וְבַעוֹקָה אַחַת.

אֲחַ, הַרְגְּשׁוֹת הָאֲחֲרִים –

חוֹלְכֵימָם וְנִרְפִים.

מִמֵּתִי יְכוּלָה אַחֲוָה

לְקוּאוֹת לְהַמוֹנִים?

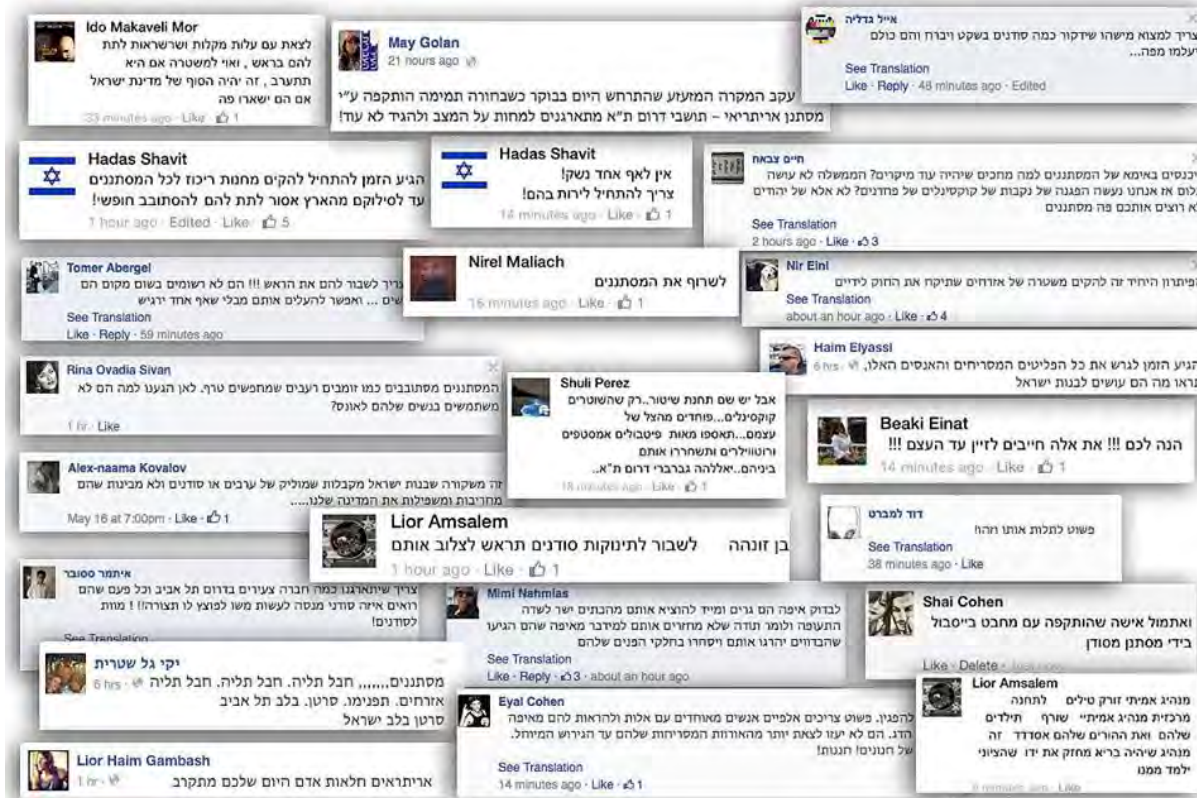
הַאִם חֲמָלָה הַגִּיעָה

אִי-פַעַם רֵאשׁוֹנָה לַמְטָרָה?

סִפְקָנוֹת, בְּמָה בְּעָלִי רָצוֹן הַיָּא סוֹחֶפֶת אַחֲרֶיהָ?

סוֹחֶפֶת רַק הַיָּא, שְׁבּוֹטֶחַת בְּעַצְמָה.

מְכַשֶּׁרֶת, מִהִירַת-תְּפִיסָה, חֲרוֹצָה עַד מָאד.

עידוד פיזור ברחבי הארץ

- מתן אשרות עבודה יחזק את העסקים בפריפריה הזקוקים לידיים עובדות, יגביר את פיזור האוכלוסייה, ויקל על הלחץ על דרום תל אביב.
- להעסיק מבקשי מקלט במקום מהגרי עבודה
- תמיכה ברשויות מקומיות מחוץ לתל אביב הקולטות מבקשי מקלט

שיקום דרום תל אביב

2014 – "על משרדי הממשלה ועיריית תל אביב להשקיע מידית משאבים ותקציבים הן לטובת מבקשי המקלט והן לטובת תושבי השכונות"

(דו"ח מבקר המדינה)

2016 -הממשלה לא פועלת ליישום מסקנות דו"ח המבקר (וועדת הכנסת לביקורת המדינה)

ומה על מקומות העבודה ?

המסתננים תופסים את מקומות התעסוקה על חשבון תעסוקתם של אזרחי המדינה. הם מגבירים את אבטלת אזרחי מדינת ישראל ופוגעים באופן ישיר בכלכלה וברווחה של אזרחי ישראל.

עניי עירך קודמים

שוקי העבודה של מבקשי המקלט ושוקי העבודה של אזרחי מדינת ישראל הם משלימים ולא מתחרים

"כשיתחיל הגירוש של מבקשי המקלט, חדרי מלון ומסעדות ייסגרו"

רה"מ הורה לגבש תוכנית לגירוש בכוח של מבקשי מקלט, אף שלפי הערכות כ-12.5 אלף מהם מועסקים בבתי מלון ובמסעדות ■ "זה נהדר שרוצים להביא את התייר ה-5 מיליון, אבל איך נשרת אותו?" תוהים המלונאים ■ הפתרון של משרד התיירות: יבוא חלופי של עובדים זרים מהפיליפינים

1891 251 שמור

רינה רוזנברג קנדל | התראות במייל 07:08 07.01.2018

המחיר הכלכלי של הגירוש הצפוי: פגיעה בבתי מלון ומסעדות

ראש הממשלה הורה לתכנן גירוש בכוח של מבקשי מקלט, אך "שכח" 12.5 אלף מהם מועסקים באירוח והסעדה • מנכ"לית פתאל: "הם היחידים שמוכנים לעבוד בניקיון, מאלץ לסגור קומות במלונות" • הפתרון היצירתי של שר התיירות: יבוא עובדים מהפיליפינים • רינה רוזנברג קנדל עמ' 2-3

ביקורת נוקבת כלפי מדינת ישראל, המייבאת רבבות עובדים זרים בכל שנה ובמקביל אוסרת על מבקשי המקלט שכבר נמצאים בישראל לעבוד לפרנסתם.

מי מרוויח מגירוש מבקשי המקלט ומהבאת מהגרי עבודה נוספים ?

המתווכים החמדנים דוחפים לגירוש הפליטים

לפי נתוני ארגון "קו לעובד", דמי התיווך של מהגרי עבודה מגיעים לעשרת אלפים דולר לעובד ויותר. צורת ההעסקה הזאת, הבלתי חוקית, דרך מתווכים, היא הכוח המניע שמאחורי גירוש מבקשי המקלט מישראל. את האלפים שיגורשו ויופקרו לגורלם יחליפו בלי ספק עובדים זרים אחרים, אך הפעם הם יגיעו דרך קבלני כוח אדם שיגזרו עליהם קופון שמן. הקבלנים האלה מקושרים היטב לפוליטיקאים ולפקידים בכירים. כאשר כיהנתי כיו"ר ועדת עובדים זרים בכנסת, נדהמתי לנוכח ההתנגדות החריפה להבאת עובדים לישראל באמצעות הסכמים ישירים בין המדינות. מהר מאוד הבנתי:

האינטרסנטים רוצים שזה ייעשה דרך מתווכים, כדי לגרוף הון, והממשלה נעתרת להם. עכשיו מדברים על הבאת עובדים פיליפינים למסעדות ולמלונות כדי להחליף את מבקשי המקלט. אלא שלישראל אין הסכם עם הפיליפינים. אם יובאו עובדים כאלה, זה יהיה בניגוד להתחייבות המדינה לבג"ץ להעסיק עובדים רק במסגרת הסכמים ויהיה בכך עידוד לגריפת הון נצלנית. במקום להאיץ את הרכבת האווירית ממנילה או בייג'ין, צריך להעניק למבקשי המקלט האפריקאים היתר עבודה. שיעבדו בצורה מסודרת, בפיקוח, לפי כל הכללים. הם הרי ממילא עובדים ומעסיקיהם שבעי רצון מהם. אני יודע זאת משיחות עם מאות מעסיקים. אז די לכל הרדיפה המיותרת הזאת, די לשקרים ולהסתה. אלה בני אדם, הם עובדים קשה, עבודתם נחוצה, ואין שום סיבה ראויה להביא זרים אחרים במקומם ולהעשיר את המתווכים בכסף שחור. (ניצן הורביץ, הארץ, 4/2/18)

תום אהרון – את מי משרת הגירוש, לצפייה לחצו כאן.

האם מגרשים למדינות בטוחות ?

מדינות בטוחות

- המדינה מגרשת למדינות שלישיות (אוגנדה ורואנדה) ולא למדינות המוצא שלפי האו"ם נשקפת בהן סכנה
- בית המשפט העליון קבע בעתירה נגד הגירוש שהגישו ארגוני זכויות: "לא הוכח בפנינו כי המדינה השלישית אינה בטוחה וכי תנאי מהתנאים המהותיים שהתווה היועץ-המשפטי לממשלה אינו מתקיים במדינה זו." (126)
- יש שבחרים עם הגיעם לרואנדה ואוגנדה בשל רצונם ברמת חיים גבוהה יותר לצאת למסע ימי לאירופה ולסכן את חייהם אך מכאן מדינת ישראל אינה אחראית על הסכנות שהוא לוקח על עצמו.

נתיבי ייסורים

- הימנעותה של המדינה להחזיר לארצות המוצא מהווה הכרה בכך שהמגיעים ממקומות אלו הם מבקשי מקלט והיה עליה לנהוג לפי אמנת הפליטים, לדון בבקשות המקלט בתהליך הוגן, לאפשר מעמד של פליטים למי שיוכר כפליט ולא לאפשר הישארות של מי שאינו פליט. מדוע המדינה נמנעת מלבדוק?
- סוכנות האו"ם לפליטים קבעה לאחרונה שרואנדה ככל הנראה "לא מספקת ביטחון אפקטיבי".
- הדוחות שנכתבו על ידי פעילי זכויות אדם (לחלקם קישורים למטה) מעידים כי האריתראים והסודנים בהגיעם לרואנדה מתחילים מחדש במסע שבו הם נטולי כל מעמד משפטי וחשופים למאסר, אלימות, אונס, שוד ורצח. את הדרך מלוב לאיטליה הם עושים בסירות רעועות, קטנות ועמוסות כל אחת במאות מהגרים. חלק גדול מהם מוצאים את מותם בים.
- מבכירי המומחים למשפט בינלאומי נשמעה ביקורת על פסיקת בית המשפט לצד הצורך לבחון את הפסיקה לנוכח התכחשות רואנדה להסכם ולנוכח העדויות שהתפרסמו מאז הפסיקה שמעלות ספק לגבי התנאי המשפטי של היות המדינות הקולטות בטוחות. מדוע המדינה שאמורה להיות אחראית לגבי גורל המורחקים אינה מתייחסת לריבוי העדויות מאז הפסיקה ?
- העוזבים את ישראל למדינה השלישית אכן עושים זאת במטרה להמשיך במסעם בדרך לאירופה, היות והם יודעים כי אוגנדה ורואנדה אינן מציעות להן הגנה.

[עדויות מצולמות -ראו כאן](#)

[אופק שהייה בטוח -דו"ח מעקב-ראו כאן](#)

[עדיף כלא בישראל מלמות בדרך-ד"ח עדויות](#)

[הדו"ח המלא](#)

[ראו פסיקת בית המשפט העליון](#)

ומה על הילדים, הנשים ובכלל?

שלב ראשון ומה אחריו?

- כל מובילי המדיניות מדברים על שלבים בתהליך. אין שום ביטחון שאחרי שיגרשו את הגברים לא ימשיכו עם הנשים והילדים.

- האם לרווק שעבר את גיל 18 ולא הגיש בקשה (כי הוא לא יכול, כי הלשכה לא מקבלת בקשות וכי אין מי שיבדוק את הבקשה שלו ובכלל אין שום כוונה לאשר אותה) מגיע להיות מגורש אל ארץ בה יימכר לעבדות או שחיייו יהיו בסכנה ברורה ומידית?

המדינה לא מגרשת נשים וילדים

המדינה הבהירה שלא תגרש משפחות, נשים, ילדים וכאלו שהגישו בקשות מקלט. למעשה היא מגרשת רק גברים רווקים, מעי גיל 18, ללא משפחה ושלא הגישו בקשת מקלט

האם יש הסכם חשאי עם רואנדה על גירוש בכפייה?

האם יש הסכם
עם רואנדה?

לעקוב

Government of Rwanda
@RwandaGov

In reference to the rumors that have been recently spread in the media, the Government of Rwanda wishes to inform that it has never signed any secret deal with Israel regarding the relocation of African migrants. (4/5)

12:10 - 22 בינוי 2018

רואנדה במסר למבקשי המקלט בישראל: אם מאלצים אתכם לעזוב - אל תבואו

סגן שרת החוץ של רואנדה הבהיר בשיחה עם "הארץ" כי מדינתו תקבל אך ורק מבקשי מקלט ופליטים שיגיעו אליה מרצונם החופשי. "הם הוטעו לחשוב שהם יתקבלו ברואנדה כחלק מעסקה שלא קיימת"

שמור 5 6

05:37 | 05:34 25.01.2018
אילן ליאור | התנגדות במייל

חדשות מדיני ביטחוני

רואנדה מכחישה כי חתמה על הסכם עם ישראל לגירוש מבקשי מקלט לשטחה

ממשלת רואנדה פרסמה הודעה בעקבות הפגנת מבקשי המקלט אתמול, שבה הבהירה כי לא קיים הסכם סודי בין המדינות. עם זאת, ציינה כי "דלתותיה פתוחות" בפני מי שמגיע לגבולה בהתנדבות ולא בכפייה

שמור 59 419

10:16 23.01.2018 | עודכן ב: 16:10
אילן ליאור | התראות במייל

נתניהו שינה את ההסכם עם רואנדה: תוכל לקלוט מבקשי מקלט שגורשו בכפייה

לדברי פקיד בכיר, ישראל ביקשה להוסיף את הסעיף החדש להסכם לאור פסיקת בג"ץ, לפיה ניתן להרחיק בכפייה מבקשי מקלט למדינה שלישית רק בהסכמתה

שמור 16

13:54 24.10.2017 | עודכן ב: 21:01
אילן ליאור, ברק רביד

העת שוליים: ישראל היא המדינה המערבית היחידה שתמכה לאחרונה בהחלטה שיזמה רואנדה באו"ם שמשכתבת את ההיסטוריה בכל הנוגע לרצח העם שהתרחש במדינה ב-1994.

רואנדה העלתה הצעה לתקן החלטה שקיבלה עצרת האו"ם בשנת 2003 וקבעה כי ב-7 באפריל מדי שנה יתקיים יום זיכרון בינלאומי לרצח העם ברואנדה. רואנדה ביקשה לשנות את היום ל"יום הזיכרון לרצח העם הטוטסי". (הקבוצה אליה שייך קגמה). תוספת זו משנה את כל הנראטיב הרואנדי והבינלאומי לגבי מה שהתרחש ומוחקת את 800 אלף בני ההוטו שנרצחו ע"י ממשלתם הם שיצאו נגדה. אך מעבר לכך מנסה קגמה לשנות את הגדרת רצח העם ברואנדה כדי להשתיק את הביקורת הגוברת על פשעים שנעשו בראשותו(על פי דו"חות מרשיעים רבים של האו"ם וארגוני זכויות אדם) של רצח עשרות אלפי בני הוטו במהלך רצח העם – אך גם אחריו, ועוד מאות אלפי בני הוטו בקונגו.

בכירים במשרד החוץ מודים כי התמיכה במאמצי עיצוב התודעה של קגמה קשורה להבנות עם רואנדה על גירוש מבקשי מקלט מסודאן ואריתריאה לשטחה. (עיבוד למאמר של ד"ר שמואל לדרמן, עמית מחקר בפורום לחשיבה אזורתית ושל

[ידיעה חדשותית בערוץ 10](#)

האם הגירוש הוא חוקי? על פי פסיקת בית המשפט העליון

פרשת צגטה נ' שר הפנים (עע"מ 8101/15) (28.8.17)

פסיקת בית המשפט העליון קובעת:

- א. מדיניות של הרחקה למדינה שלישית בטוחה שבה תיבחן זכאות למעמד של פליט, תואמת הן את הדין הישראלי והן את הדין הבינלאומי.
- ב. בהתאם לדין המקומי ולדין הבינלאומי לא נדרשת הסכמה לצורך הרחקה. אלא שהמדינות הקולטות בהסכם עם מדינת ישראל אינן מוכנות לקלוט מורחקים שלא בהסכמה.
- ג. אין הסכמה חופשית כאשר החלופה המוצגת למסתננים לאי הסכמתם לגירוש היא כליאה.
- ד. אם שווה שלא כדין אינו מסכים להרחקתו לא ניתן להחזיקו במשמורת יותר מ-60 ימים.

שינויים מאז הפסיקה המחייבים התייחסות:

בספטמבר – נובמבר 2017 התפרסם כי נתניהו רוצה לשנות את ההסכם כך שרואנדה תסכים להעברה בכפייה.

בית המשפט לא ראה את ההסכם שכביכול מאפשר גירוש בכפייה.

ממשלות רואנדה ואוגנדה מכחישות בפומבי את ההסכם עם מדינת ישראל בכלל ושהסכימו לקלוט מבקשי מקלט שמורחקים שלא מרצונם, בפרט.

המדינה מציבה חלופות של גירוש או כליאה ללא הגבלת זמן – האם המדינה מקיימת את פסיקת בג"ץ?

"הגירוש אינו חוקי...מחובתנו המקצועית להשמיע קול"

מתוך גילוי הדעת של 25 מבכירי המומחים למשפט בינלאומי בישראל שנשלח ליועץ המשפטי לממשלה

א. הבעיות הנובעות מחשאיות ההסכם

לא ידוע על תקדים בודד בעולם להסכם הרחקה סודי הסכם חשאי לא ניתן לבחינה ואכיפה

ב. הבעיות הנובעות מהכחשת ההסכם

1. ישראל איננה רשאית לסמוך על רואנדה בנושא בעל השלכות רחבות כל כך על זכויות יסוד, כאשר האחרונה אומרת דבר אחד בהצהרותיה הפומביות ודבר שונה בתכלית בהסכם מאחורי דלתיים סגורות.
 2. איך ניתן להסתמך על כך שהסכם שמתכחשים לו יקוים
 3. הפרת חובת תום הלב -מאז פסק הדין עמדתה המוצהרת של רואנדה היא כי היא לא חתמה הסכם עם מדינת ישראל על הרחקה וכל זה בניגוד להסכמים הסודיים שהוצגו בבית המשפט.
- מצגים סותרים אלו עולים כדי הפרת חובת תום הלב כעיקרון כללי של הדין הבינלאומי, הן מצד רואנדה והן מצד מדינת ישראל.

ג. הפגיעה בזכות לסעד אפקטיבי

1. להסכם השלכה ישירה על זכויות בסיסיות של הפרט, וחובת המדינה לאפשר לו לנקוט בהליכים משפטיים אפקטיביים נגד פגיעה כזו. חשאיות ההסכם פוגעת באפשרות זו, שכן המורחק אינו יכול לנקוט עמדה או לטעון לגבי מה שאינו ידוע לו.
2. בשונה ממדינות רבות אחרות שכרתו הסכמי הרחקה, מדינת ישראל אינה צד למנגנון בינלאומי כלשהו המאפשר תביעות פרטניות, כדוגמת זכות התביעה האישית שמאפשרת האמנה האירופית לזכויות אדם. כך למורחקים מישראל לא ימצא סעד.
3. בית המשפט העליון אף הטיל בפסיקה האחרונה נטל שכנוע כמעט בלתי אפשרי על המורחקים שביקשו להוכיח שהמדינה השלישית איננה בטוחה. הסכם הרחקה הוא הסדר לא שגרתי, בו "מוכרת" מדינה את החובות שלה כלפי בני אדם המצויים תחת סמכותה. מדינה שמרשה לעצמה לבצע הסדר מסוג זה, ראוי לדרוש ממנה להוכיח באופן פוזיטיבי שהיא שולחת את המורחקים למדינה בטוחה.

ד. הפגיעה בעיקרון אי ההחזרה

עיקרון אי ההחזרה קובע כי אסור למדינה להרחיק אדם שעשוי להיחשף לרדיפה, לעינויים, או ליחס בלתי אנושי ומשפיל.

האם רואנדה היא מדינה בטוחה?

מאז שניתן פסק הדין, התבררו נסיבות המטילות צל כבד על הטענה כי רואנדה בטוחה ומכאן מתחדד החשש שהסכם ההרחקה מפר את עיקרון אי-ההחזרה. חלק מהעדויות באות לידי ביטוי בהודעות מטעם נציבות האו"ם לפליטים שהאחרונה הוצגה ב-9.1.18 ושבה היא קראה לפליטים בישראל להימנע מהרחקות לרואנדה. זאת על סמך שיחות עם 80 מרואיינים שהגיעו לאירופה וסיפרו על היעדר תחושת ביטחון לאחר ההרחקה לרואנדה, שהוביל אותם להגירת המשך דרך לוב, במסגרתה עברו פגיעות קשות בזכויות האדם שלהם, סחיטה ועינויים.

עדויות נוספות חושפות דפוס של רשת של הברחה וסחר שמתחילה את פעולתה עם הגעתם של מבקשי המקלט לרואנדה ושחזירה אותם לדרך של פגיעות וסכנות חמורות ביותר.

הקריאה בסיום

"מדיניות ההרחקה נוגעת לזכויות הבסיסיות ביותר מהן נהנה אדם באשר הוא אדם, ובכלל זה הזכות לחיים והזכות לחירות. מחובתנו המקצועית היא אפוא להשמיע קול. אנו מקווים שממשלת ישראל תחזור בה מכוונתה לבצע הרחקה לא-חוקית של עשרות אלפי בני אדם במסגרת הנוהל."

בית המשפט בודק רק אם מדיניות היא חוקית ולא אם היא נכונה או ראויה מעבר לכך בכל פסיקה יש גם הכרעות שמקורן בהשקפות ערכיות שעשויות להיות שנויות במחלוקת. להלן דוגמא אחת מקריאה ביקורתית של פסק הדין מתוך המאמר: הערות על פרשת צגטה נ' משרד הפנים – ריבונות, חלוקת אחריות, ומערכת המקלט, טלי אמיר קריצ'מן (משפטנית בכירה) המאמר [במלואו כאן](#)

חלוקת אחריות בינלאומית משותפת באורח הוגן

בית המשפט פסק כי מבחינת החוק ניתן לגרש למדינה שלישית. על פי אמנת הפליטים מדינות חיבות לתת מקלט למי שמוגדרים כפליטים. ההכרה בהעברה למדינה שלישית בטוחה מתבססת בעיקרה על העיקרון של "חלוקת הנטל" או "חלוקת האחריות" באורח הוגן. מדיניות זאת נראית מוצדקת כאשר היא ננקטת ע"י מדינות המתמודדות עם מספרים גדולים של פליטים ביחס למדינות אחרות.

כך מבחינה משפטית ניתן לאשר נוהל של הרחקה למדינה שלישית.

אך האם מבחינה מוסרית של חלוקת האחריות מתאים שמדינת ישראל תאמץ נוהל זה? מדינת ישראל:

-שלא משתתפת בנטל הפליטים הבינלאומי

-שלא חוצים לתוכה פליטים חדשים מאז הגדר

-שהיא מפותחת וחברה ב OECD

-שהיא מדינה דמוקרטית

האם היא אמורה לגרש מבקשי מקלט למדינה שלישית שיש עדויות רבות שהיא אינה בטוחה, שאינה נותנת מעמד של פליטות, שמסכימה להעברת בני אדם בגין ותמורת כסף ושאינה לוקחת כל אחריות על מניעת המשך מסע ייסורי הפליטות.

האם מערכיה של מדינת ישראל לא נגזרת חובת האחריות המשותפת לגורלם של פליטים בעולם?

תקשורת

תקשורת- שיח מבנה מציאות ותודעה

תקשורת

ישראל היום

רואנדה האחרת/ אלדד בק

"גירוש לרואנדה פירושו מוות", כך מתנגדי הוצאת המסתננים מישראל אך ביקור בבירה קיגאלי מראה: 24 שנים אחרי הטבח בבני הטוטסי, המדינה עברה מהפכה "מעצב שעדיין רואים אותנו כמקום שבו אנשים הורגים זה את זה", אומרים תושביה. מסע לרואנדה שהפכה לאי של יציבות

מעריב

במאבק נביאי השקר של ההומניות נגד גירוש המסתננים אין יושרה

הקמפיין הנכלולי נגד גירוש השב"חיים האפריקאים התגלה השבוע כמסע שקר שמבזה בפני עצמו את המוסר. [נדב העצני](#) 26/01/2018

ידיעות אחרונות

ייאוש פגש גירוש

ב"מוסף לשבת" של "ידיעות אחרונות" כותב נבו זיו על שלושה תלמידי י"ב שבקרוב יהיו בני 18 ויהפכו למועמדים לגירוש. מוניקה ג'וזף, לדוגמה, חוששת לגורלה. "אני יכולה לחזור לסודאן אבל זה סיכון מאוד גדול", היא אומרת. "באתי מבחוץ אז יחשיבו אותי כאחת שיש לה כסף, ששווה משהו, אז ישדדו אותי. [...]. ובתור אשה יש סכנה. יש מצב שיחתנו אותי עם גבר בן 80. [...]. אבא שלי.

לצד שיחה עם הצעירים מדבר זיו גם עם יוסי אדלשטיין, ראש מינהל אכיפה וזרים ברשות האוכלוסין וההגירה במשרד הפנים. אדלשטיין לא משתמש במונח "גירוש" אלא "הרחקה". יש לו גם ביקורת על המתנגדים למבצע ההרחקה. "אני קורא בכתבות ובעיתונים כל מיני אנשי רוח ופרופסורים ויש דיסאינפורמציה מדהימה". נבו זיו | צילום: שאול גולן

הארץ שישי

מבקשי מקלט שעזבו לרואנדה: המסמכים שלנו הוחרמו, לחצו שנעזוב, אין עבודה. אל תבואו לפה

מי אחרון? הצטרפנו לחור המייאש של מבקשי המקלט בפתח לשכת ההגירה בדרום תל אביב

"הארץ" שוחח עם מבקשי מקלט שעזבו את ישראל ונותרו ברואנדה. ושמע כיצד הם חיים בלי אשרות וצ'קצ'ים טוב ושוב. כהיגדר פרנסה, חלקם מצא עצמם כרוזב

גלובס

פליטים? מהגרי עבודה? מסתננים? בני אדם!

ההתמודדות של ישראל עם סוגיית מבקשי המקלט מסודן ומארתיאה היא כושלת ובלתי מוסרית

13:00, 02/02/2018 | תן מענית

שיחה מקומית

בדרום תל אביב מה שנחשב באמת הוא העסקה הנדל"נית

[מאת ד"ר יאלי השש, שיחה מקומית](#) | 30.6.2014 יש מי שמתעשרים באמצעות השתלטות על משאבי טבע, ויש כאלה שנאלצים לקושש את הונם ולאסוף מיליון למיליון, תוך רישושם של תושבי דרום תל אביב וניצול הפליטים. כך יוצרת עיריית תל אביב רצף טריטוריאלי יהודי-יאפי בין יפו לרוטשילד.

דרום ת"א נגד הגירוש והטיהור האתני

הפליטים אינם אשמים בהזנחה ובהפקרה של דרום העיר. בתאווה הבצע הנדל"נית של שועי הארץ נמחקות קהילות שלמות בעשורים האחרונים בזו אחר זו: כרם התימנים ונוה צדק, פלורנטין, נוה שאקן ושכונת שפירא, והיד עוד נטויה. אל החורבות גולש ומתפלש מרכז העיר הלבן והשבע.

[יורם בלומנקרנץ 05.02.18](#)

מי צודק? - ביקורת על התקשורת - העין השביעית

"העין השביעית" היא הזירה היחידה בישראל המוקדשת לביקורת על התקשורת. "העין השביעית" שמה לה למטרה לקדם את הדיון הערכי על עיתונות, לתבוע מהתקשורת אחריות על פרסומיה, לחשוף עוולות והטעויות ולהעלות לסדר היום מגמות של הונאה (כגון פרסום סמוי), אפליה וגזענות. "העין השביעית" פועלת בכלים עיתונאיים – אך נוטה גשר אל האקדמיה, אל חקר התקשורת ואל דיסציפלינות שכנות אחרות. הגשר הוא דו-כיווני: הנגשת חומרים וממצאים מחקריים עבור קהיליית העיתונות והציבור הרחב מחד גיסא, ומאידיך גיסא המשך יצירת ואצירת מאגר התכנים הגדול והבלעדי בנושאי תקשורת עבור סטודנטים וחוקרים. [אודות אתר "העין השביעית"](#)

הטעיה: הרשמים החיוביים מרואנדה

שמואל לדרמן, עמית מחקר בפורום לחשיבה אזרחית 2.2.18

ב"ישראל היום" פורסמו הרשמים החיוביים של אלדד בק שביקר ברואנדה. דבריה של אחת החוקרות החשובות של תהליך הפיוס ברואנדה מצירים תמונה שונה: "החזית הפטריוטית הרואנדית השלטת ייסדה תוכנית של אחדות ופיוס לאומי המחזקת את סמכותה הפוליטית. [...] התוכנית בנתה בהצלחה את מוסדות המדינה; היא פחות מוצלחת בבניית לבבותיהם השבורים של הרואנדים או בהקלת עוניים הקשה, למרות טענותיה ההפוכות של הממשלה." הערכות דומות וקשות בהרבה ניתן למצוא לעתים קרובות בספרות המחקר על רואנדה. זה לא אומר שבלתי אפשרי למצוא היבטים חיוביים בתהליך הפיוס – כל עוד מבינים שבבסיסו מדובר באמצעי שליטה בידי דיקטטורה ברוטלית, שמבקשת למחוק את רצח בני ההוטו ושולחת את מי שמתעקשים להזכיר את הכתם הזה לשנים ארוכות בכלא. הביטחון ברואנדה אינו נחלתם של מתנגדי משטר והשגשוג הכלכלי נותר מנת חלקה של האליטה השלטת. ובכל זאת, התקשורת הישראלית בוחרת להתעלם מהעובדות הללו, לאמץ במקומן את המיתוסים וחצאי האמיתות שמיטיבים עם המשטר של הרודן פול קגאמה ולהסיק שרואנדה היא יעד בטוח לקליטת מבקשי המקלט. התוצאה היא עיתונות גרועה, או תעמולה זולה. אין ממש הבדל.

ראו מאמר [באן](#), עוד להרחבה על מקומה של רואנדה בהקשר של יחסים בינלאומיים – [באן](#)

מי צודק? בדקנו

אמנסטי: תאגיד השידור פרסם שקרים בסרטון על זרים בישראל.

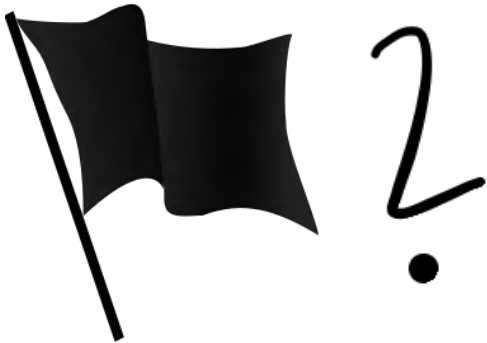
התאגיד: עומדים מאחורי הסרטון

[אורן פרסיקו, העין השביעית](#)

אירגון אמנסטי אינטרנשיונל טוען כי סרטון שהופק על-ידי תאגיד השידור הישראלי בנושא מבקשי המקלט האריתריאים שחיים בישראל כולל "עיוותים, אי-דיוקים ושקרים בוטים". בארגון טוענים כי הסרטון עלול להביא לסיכון חיי אדם, וקוראים לתאגיד להסירו מהרשת. בתאגיד דוחים את הביקורת, ומגישת הסרטון הציגה סימוכין לטענותיה. בדיקת "העין השביעית" העלתה כי מגישת הסרטון, ענת ברמן, אכן התנסחה בסרטון באופן מטעה. בין השאר היתה הטעיה באשר לגורל האריתריאים השבים לארצם. להרחבה קראו [באן](#)

האם מעל המדיניות מתנוסס דגל שחור? מה עמדתך?

התוכנית לגירוש מבקשי המקלט מעלה בי התנגשות ערכית עמוקה .
אני רואה בעצמי אזרח המאמין בדמוקרטיה ובחובת הציות לחוק שמבטא את רצון הרוב .
ואולם, התוכנית לגירוש מבקשי המקלט מישראל מעלה בי התנגשות ערכית עמוקה.
"והעולם שתק" צרוב בי בכל נימי נפשי ותודעתי אף כי אינני משווה אלא מתייחס רק לעמידה מנגד.
הערכים האוניברסליים של "כל אדם נברא בצלם" ושל "לא תסגיר עבד אל אדוניו" , הם ליבת היהדות שלי.
מגילת זכויות האדם היא ליבת זהותי האנושית וחוק יסוד כבוד האדם וחירותו הוא ליבת אזרחותי הישראלית.
סולידריות אנושית לאדם באשר הוא אדם וחובת אי העמידה מנגד הם ציוויים מבית.
אתקשה לעמוד מנגד ולחזות בציד אדם בערי ישראל. הפיתוי להצטרף לעשרות, מאות ואולי אלפי הישראלים
שהתנדבו להחביא מבקשי מקלט בביתם בשעת חירום גדול.
יתר על כן - אני לא חושב שאוכל להמשיך לחיות בשלום עם מצפוני
אם לא אעשה זאת. אני תוהה אם חוק שתוצאותיו הן פגיעה כל כך
חמורה בזכויות אדם, יכול לחסות תחת הגנתה של הדמוקרטיה.
אני תוהה: מהו גבול הציות ? אני תוהה אם אין כאן חוק שדגל שחור
מתנוסס מעליו אם העין אינה עיוורת והלב אינו אטום או מושחת.

"כדי שלא אהיה בין השותקים" (א. קאמי)

ידיעות אחרונות

מחיר דורג מנצחים
לחירות מנצחים 2023

תל אביב, 17 במרץ 2023

מחיר לטלפון: 6.30 ש"ח	מחיר לטלפון: 5.80 ש"ח	מחיר לטלפון: 5.80 ש"ח	מחיר לטלפון: 5.80 ש"ח	מחיר לטלפון: 5.80 ש"ח	מחיר לטלפון: 5.80 ש"ח	מחיר לטלפון: 5.80 ש"ח	מחיר לטלפון: 5.80 ש"ח	מחיר לטלפון: 5.80 ש"ח	מחיר לטלפון: 5.80 ש"ח	מחיר לטלפון: 5.80 ש"ח	מחיר לטלפון: 5.80 ש"ח
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

ניצולי שואה:
"נסתיד את הפליטים בבתינו"
 לאחר שטייסי אל על סירבו לנרש מבקשי מקלט לאפריקה, מתייצבים לצידם גם הניצולים: "זו חובתנו האנושית, לא למדנו כלום מהסדאח" • נעם בריק, עמ' 6 ו' 24 שעות

כנס רבנים למען זכויות אדם ומכון שלום הרטמן

"לא תִּסְגִּיר! אחריות יהודית בסוגיית מבקשי המקלט והפליטים"

"אנו, מנהיגות ומנהיגי קהילות ברחבי ישראל, יוצאים בקריאה לקהילותינו לקלוט לתוכם מבקשי מקלט, לדאוג להם למגורים, לתעסוקה ולקהילה תומכת. אנו מבקשים לשאת בעצמנו את החובה שמטילה עלינו התורה
 "עֲפֹד יֵשֵׁב בְּקֶרֶב בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בְּטוֹב לוֹ לֹא תוֹנְנוּ"
 (דברים כג).

צערם ומצוקתם של תושבי דרום תל-אביב ושכונות אחרות בארץ מחייב אותנו לשאת בנטל של קליטת מבקשי המקלט ולא להניח לכוחות השוק לפעול באופן חופשי. אנו קוראים לממשלת ישראל לחזור בה מתכנית הגירוש הכללית והגורפת, לבדוק ברצינות את מעמדו ויכולותיו של כל אחד ממבקשי המקלט, ולהקים תכנית ארצית לקליטה ושיקום של הפליטים בישראל".

מאה רבנים ורבות ממגוון הזרמים היהודים חתמו על מכתב לראש הממשלה בבקשה לעצור את גירוש הפליטים

הרב טייסון הרברגר	הרב אלי הולצר	הרב עודד מזור	הרב אהרון לייבוביץ	הרב מיכה אודנהיים
הרב לי דיאמונד	הרב שושנה כהן	הרב אורן יהי-שלום	הרב ד"ר ליאון וינר דאו	הרב יעקב נגן
הרב מרדכי גולדברג	הרבה עדית לב	הרב איתמר נחמני	הרב אריה חסיד	הרב ד"ר שרגא בר און
הרבה סוזן סילברמן	הרבה גלית אורן - מורן	הרב יהונתן צ'יפמן	הרבה נועה מזור	הרב דובי אביגור
הרב עפר שבת בית-הלחמי	הרב אנני דגני	הרבה חביבה גר דוד	הרב תמרה שגס	הרב תמיר ניר
הרבה סטייסי בלנק	הרב רני יגר	הרב יונתן פרייריך	הרבה תמר אלעד-אפלבוים	הרבה נועה סתת
הרבה דליה פרידמן	הרב רחל (ריקי) קוסובסקי	הרב לוי ויימן-קלמן	הרבה ליאורה אזרחי ורר	הרב יחיאל גריינימן
הרב פרץ רודמן	הרבה דקלה דרוקמן	הרב זאב קוליקובסקי	הרב אילה שני	הרבה אביטל הוכשטיין
הרב נעמה קלמן	הרב דוד סידנברג	הרב אבי פסקל	הרב אבידן פרידמן	הרבה נגה ברנר במיה
הרבה רינת צפניה	הרב בתיה רוזן - גולדברג	הרב חן בן אור צפוני	הרבה לילה וסיד	הרב עזרא אנדי
הרב דבורה גורדון	הרב תמימה איצקוביץ	הרב ד"ר איריס יניב	הרב יאיר טוביאס	הרבה יעל קריא
הרבה גליה סדן	הרב אמתי אדלר	הרבה נעמה דפני קלן	הרבה גילה קן	הרב דניאל בורשטיין
הרב אור זוהר	הרב רות גן קגן	הרב לאה מולשטיין	הרב אסטבן גוטפריד	הרבה נטלי לסטרג'ד
הרב וילואם ברק	הרבה הדס זריז רון	הרב סיגל אשר	הרב מאיר לוקשין	הרב אורי קרויזר
הרב יואב אנדי	הרבה ד"ר אולריקה אופנברג	הרב מאוריסיו בלטר	הרב דוד רוזן	הרב שי זרחי
גדעון אדמנית - בית מדרש לרבנים	הרב סיון מס	הרבה רותי בידץ	הרב ד"ר זאב פרבר	הרבנית דבורה עברון
לאה שקדיאל - בית מדרש לרבנים	הרב ג'רמי מילגרום	הרב טליה גושן	הרבה מעין טורנר	הרב רון קרוניש
נעמי אפרת - בית מדרש לרבנים	הרב אהוד בגדל	הרב דב חיון	הרב טלית שביט	הרב גמס ליבו
יעל וורגן - בית מדרש לרבנים	הרב דניאל סגל	הרב אריאל פיקאר	הרב רונן לוביץ	הרב נרדי גרין
הרבה אילה רוזן סמואלס	הרב ד"ר מיש המר קסוי	הרב מאיר וילנסקי	הרב יאיר סילברמן	הרב אורי רגב

מחנכים ומחנכות נגד גירוש מבקשי המקלט מישראל

ראש הממשלה – מר בנימין נתניהו
שר החינוך – מר נפתלי בנט

מחנכים ומחנכות נגד גירוש מבקשי המקלט מישראל

אנו, מחנכים ומחנכות מכל רחבי הארץ מבקשים להביע את מחאתנו העמוקה בנוגע להחלטה הקשה על גירוש מבקשי המקלט הסודנים והאריתראים מישראל ומבקשים להצטרף למחאתם של עשרות מנהלי בתי ספר בארץ על החלטה זו.

כמחנכים אשר רואים את המטרה בעבודתנו החינוכית כיצירה של עולם בו ערכי הדמוקרטיה, הכבוד לאחר ולאדם באשר הוא אדם.

ככאלו המנסים, בענווה, להנחיל דרך עבודת החינוך, החשובה לנו כל כך, עם ילדים ובני נוער את התקווה והאמונה שהמדינה בה אנו חיים הינה מדינה המושתתת על יסודות החירות, השוויון והאחוה.

כמי שמצויים יום יום בחברת ילדי ישראל ובני הנוער הנפלאים שלנו, אנו רואים את הדור הערכי והאחראי אשר צומח כאן. ומאידיך רואים גם את הסכנות הטמונות בחברה מפולגת ומקצינה, אשר האדישות לסבל של השונה מאיתנו הולכת ופושה בה.

בעיית מבקשי המקלט הינה בעיה מורכבת הדורשת פתרונות יצירתיים ברמה הלאומית והבינלאומית. אך פתרון השולח עשרות אלפי חפים מפשע למצב בו חייהם נמצאים בסכנה הינו חציית קו אדום.

פתרון כזה מציב אותנו, המחנכים והמחנכות, אל מול שוקת שבורה בבואנו להציג לתלמידים והתלמידות שלנו את המדינה שאנחנו מאמינים שישראל הינה – שוחרת שלום, אוהבת אדם ועומדת על בטחונה ובטחון אזרחיה.

כיצד נוכל להציג החלטה זו לתלמידנו? כיצד נוכל לקרוא להם להירתם ולהיאבק על דמותה של המדינה שלנו, כשערכים כל כך בסיסיים מוטלים בספק?

אנחנו קוראים לכל הנוגעים בדבר לעצור ולבחון מחדש את תמונת הדברים. לראות את מבקשי המקלט לא רק כבעיה אלא כבני אדם.

"לא תסגיר עֶבֶד אֶל אֲדֹנָיו אֲשֶׁר יִנְצֵל אֵלָיְךָ... כִּי גֵרִים הָיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם "

מכללת אורנים לא שכחה מה זה להיות אנושי ויהודי

שותפה למחאה ולמאבק נגד גירוש מבקשי המקלט מאפריקה

כמכללה אקדמית לחינוך שחרטה על דגלה ונוהגת על פי יסודות הצדק, השוויון, הכבוד והאנושיות לאדם באשר הוא אדם, כפי שהם מופיעים במגילת העצמאות ולפניה בספר הספרים. כמכללה שמכשירה ומטפחת דורות של מורים ומחנכים ברוח זו, אנו אומרים לא! לזדון, לרשע ולאיוולת של מקבלי ההחלטה לגרש ולהפקיר לגורלם את הפליטים מבקשי המקלט.

ממשלת ישראל ומחוקקיה ובתוכה המתקראים יהודים ואף יהודים חרדים, מתכחשים ומתעלמים מהמצווה ומהערכים הבסיסיים שאמורים להיות נר לרגלי גזע האדם ונוהגים באטימות הלב וברשע בל יכופר בניגוד למצווה לזכור ולא לשכוח, לא לאבד את צלם האדם, לבחור באנושיות, בטוב ולא ברוע, כי: "... גֵרִים הָיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם". (יקרא יט) הללו מוסיפים חטא על פשע ומפיצים דיבתם של מבקשי המקלט רעה.

אנו, אנשי סגל וסטודנטים, מורים, אנשי חינוך ורוח, אזרחים בעלי תודעה אזרחית ואנושית קוראים לכל אחד ואחד לא לעמוד מנגד, אלא להתייצב אתנו, למחות ולהתנגד לגירוש הפליטים מבקשי המקלט. אנו קוראים לכם להשמיע את הקול המוסרי היחיד המתבקש וההכרחי כנגד הפשע הנורא הזה. אין אנו אטומים למצוקת אנשי דרום תל אביב, אנו מבינים אותם ומזדהים עם מצוקתם וקוראים לממשלת ישראל למצוא פתרון, אנושי, צודק, מוסרי להם ולמבקשי המקלט מאפריקה. והיה אם ישאלו בניכם ובנותיכם איפה הייתם ומה עשיתם למנוע את העוולה והפשע, תוכלו לומר: ידענו, שמענו, עשינו.

אנו קוראים לכם להתייצב למחאה ולמאבק ולפעול יחד אתנו ועם כל השותפים למאבק!

מתייצבים נגד הגירוש של מבקשי המקלט מאפריקה מסרבים לפשיעה מוסרית

לסטודנטים ולסגל שלום,

הנהלת מכללת סמינר הקיבוצים מביעה את תמיכתה ביוזמה המשותפת של מרצים וסטודנטים למניעת גירוש מבקשי המקלט. כמוסד אקדמי וחינוכי שחרת על דגלו לטפח אנשי חינוך הומניסטים בעלי אחריות חברתית וסביבתית, ומתוך מחויבות לקדושת חיי אדם, כבוד האדם ושוויון ערך האדם, הנהלת המכללה רואה בעין יפה כל יוזמה ועשייה שמכוונת לקידום ערכי יסוד אלה.

- אילו שמרו על כבודם כבני אדם, חרף זרותם, והיו נוהגים בהם כפליטים או כמהגרי עבודה - דיינו.
- אילו טרחו לפעול ברגישות ובהגיון, כמו בכמה מדינות הוגנות, והיו בודקים ומבחנים בין פליטים למהגרי עבודה - דיינו.
- אילו התחברו למורשת ישראל ולמוסר הנביאים, "שגר לא תונה ולא תלחצנו" - דיינו.
- אילו היו משווים לנגד עיניהם את אומללות היהודים בעבר שהתדפקו כפליטים על דלתות זרים - דיינו.
- אילו הקפידו שלא לכלוא אנשים במחנות המוניים ללא משפט - דיינו.
- אילו היו מגרשים רק את מי שאינם פליטים ורק אל מקומות שאינם מסוכנים - דיינו.

אבל כל זה לא היה ולא נברא.

- מציגים אותם כמסתננים, סרטן, מטריד תברואתי ומפיצי מחלות - משל היו אייב מסוכן.
- מונעים מהם הליך מסודר של ראינות - להצגת סיבות פליטותם.
- מתחברים לפונדמנטלי ולגזעני שביהדות - כדי לשמור על טוהר העם.
- מדחיקים את ההיסטוריה היהודית הלא רחוקה - כנרדפים ופליטים.
- כולאים אותם ללא משפט במחנות המוניים - כאילו אינם בני אדם.
- ועכשיו שולחים אותם בקמפינות נסתרות אל מחוזות אובדנם - אל שוד ושבר באפריקה או טביעה בים התיכון.

כאזרחי ישראל מכל שדרות הציבור אנו קוראים לכם להתייצב אל מול הרוע, לעצור את גירוש הפליטים, לשמור על צלם האנוש שלנו ושל זולתנו, ולסרב לכל שיתוף פעולה עם הפשיעה המוסרית שבמעשה הגירוש. אנו דורשים מהממשלה למצוא פתרון מייד לרווחת כל תושבי דרום תל אביב - מקומיים וזרים כאחד.

חותמים ומתייצבים: מרצים וסטודנטים ממכללת סמינר הקיבוצים

רופאים וצוותי בריאות אומרים לא לגירוש מבקשי המקלט

אנו, רופאים ורופאות, אחיות ואחים וצוותי בריאות, העובדים במערכת הבריאות הציבורית בישראל, מבקשים לעצור את הגירוש של מבקשי המקלט מאריתריאה ומסודן, החיים מזה כעשור בישראל, אל רואנדה, שם יאלצו להמשיך במסע הפליטות, תוך שרבים מהם חשופים לניצול, סחר בבני אדם ועינויים.

כמי שאמונים על הציווי "שמור אותו מכל רע ועוולה" אנו נחרדים מעצם המחשבה שבמקום לקלוט את אותם קורבנות אשר הגיעו אלינו בבריחתם מרצח עם, עינויים, אלימות ואונס, אנו דנים אותם להמשך הפגיעה.

בקרב מבקשי המקלט יש רבים המוחלשים והפגיעים ביותר – לרבות חולים קשים וקורבנות עינויים – לאף אחד מהם לא מוקנית הגנה ואין כלל חובה לבחון את מצבו של מבקש המקלט ולוודא שברואנדה יש לו המשך טיפול זמין וראוי.

אנו פוגשים חלק מהאנשים הללו במסגרת תפקידנו בבתי החולים או במרפאות, מודעים למגבלות המערכתיות (העדר ביטוח רפואי ותנאי חיים קשים) שמהוות חסמים לקבלת טיפול כוללני. אנו משתדלים לטפל בהם במסירות וקשובים לסיפורי החיים הקשים שלהם. היכרות זו די בה כדי שלא נוכל להחריש אל מול ההחלטה לגרשם – החלטה שיש בה כדי להשליך לטמיון את מאמצינו להביא להחלמתם. כרופאים, אנשי סיעוד ובריאות, לא נוכל לעמוד מנגד כשחיייהם, שלמות גופם ונפשם של מטופלינו מוטלים על הכף.

לפיכך אנו קוראים לממשלת ישראל לחזור בה מתכניתה לגרש את מבקשי המקלט אל יעד לא בטוח. אנו קוראים לממשלת ישראל להימנע מלהפקיר את חיייהם ובריאותם של מבקשי המקלט. אנו קוראים לממשלת ישראל להתייצב באומץ אל מול האתגרים שמציבה תופעת הפליטות ולהתוות פתרון אנושי ומוסרי שיאפשר לאנשים הללו לממש את זכותם לבריאות ולקיום בכבוד.

לריסה ספייר יואלי | מנהלת שירות בטיסה
מאיה אגני | מנהלת שירות בטיסה
מאיה רביב | מנהלת שירות בטיסה
מגי חמד | מנהלת שירות בטיסה
חול גרסי | מנהלת שירות בטיסה
מיכאל מלניקי | דייל בכיר
מיכל ורשבסקי | מנהלת שירות בטיסה
מיכל זוהר | דיילת בכירה
מיכל שפר רענן | מנהלת שירות בטיסה
מירב גיל | מנהלת שירות בטיסה
מידי קאופמן | מנהלת שירות בטיסה
מירלה ברבר | דיילת בכירה
נדב גל | מנהל שירות בטיסה
נועה פרידמן | מנהלת שירות בטיסה
נועם בריל | מנהל שירות בטיסה
נועם כץ | מנהל שירות בטיסה
נורית שפרדור סליינגר | מנהלת שירות בטיסה
נטי סגן | מנהלת שירות בטיסה
נטלי שטיין | מנהלת שירות בטיסה
ניב אודבך | דייל בכיר
נילי טרן | מנהלת שירות בטיסה
ניצח רם | הליי | מנהלת שירות בטיסה
ניר חדר | מנהל שירות בטיסה
נירם דגן-דורון | מנהלת שירות בטיסה
סגילית פרוקול | מנהלת שירות בטיסה
סיוון מורח | דיילת בכירה
סער סלע סינדר | מנהל שירות בטיסה
עדי און | מנהלת שירות בטיסה
עדיה ברעלי | מנהלת שירות בטיסה
עדיה דוד | מנהלת שירות בטיסה
עידו אלעד | קצין ראשון
עידה טרי | מנהלת שירות בטיסה
עידן לוי | מנהל שירות בטיסה
עגביל דונאי קימל | מנהלת שירות בטיסה
עגביל הגר | מנהלת שירות בטיסה
ענבר נוב | מנהלת שירות בטיסה
ענת אלון | מנהלת שירות בטיסה
ענת טהרני | מנהלת שירות בטיסה
ענת עמיר | מנהלת שירות בטיסה
ענת חירוש | מנהלת שירות בטיסה
עפיר רומשטקו | מנהלת שירות בטיסה
ציפרי רום | מנהלת שירות בטיסה
צפירי בן ארי | קצין ראשון
קרין קפלו כהן | מנהלת שירות בטיסה
קרין בר מדמוני | מנהלת שירות בטיסה
קרין פלג | מנהלת שירות בטיסה
רויטל כהן בקובר | מנהלת שירות בטיסה
רונה סקלר | מנהלת שירות בטיסה
רוני טוב | קברניט
דניאל עוקשי | מנהלת שירות בטיסה
דמי פולצ'יק | מנהל שירות בטיסה
רוי קרן | מנהל שירות בטיסה
רני זילכנדן | מנהל שירות בטיסה
שאול גבר | קצין ראשון
שחר פניק | מנהל שירות בטיסה
שי אור | קברניט
שירה בירנבוים | דיילת בכירה
שרי גלאן | מנהלת שירות בטיסה
שני בן אברהם | דיילת בכירה
שרון בלטור | מנהלת שירות בטיסה
שרון שול | מנהל שירות בטיסה
שרונה חמיטש | דיילת בכירה
שרונה שאול | מנהלת שירות בטיסה
שרה שפר מזרחי | מנהלת שירות בטיסה
שמיר דוש | מנהלת שירות בטיסה
שמר כוכבי וולר | מנהלת שירות בטיסה
שמר גב | מנהלת שירות בטיסה
שמר עיסר שלמן | מנהלת שירות בטיסה
שמר רומנוב | מנהלת שירות בטיסה

אנחנו החתומים מטה, אנשי צוותי אוויר ישראלים, מתנגדים לגירוש מבקשי מקלט אפריקאים בניגוד לרצונם וקוראים לכל חברות התעופה לא לשתף פעולה עם הגירוש

גרסיאלה דנאל | מנהלת שירות בטיסה
דגניה כנעני | מנהלת שירות בטיסה
דור מנח | מנהל שירות בטיסה
דורון פרקס | קצין ראשון
דליה אבן | סטולוי | דיילת בכירה
דנה כשר | מנהלת שירות בטיסה
דנה פנחס | מנהלת שירות בטיסה
דקל בן אבי | מנהל שירות בטיסה
חוס גרינברג | מנהלת שירות בטיסה
חוס כרמון | מנהלת שירות בטיסה
חילה חוד | מנהלת שירות בטיסה
יוקטריה שלמה | מנהלת שירות בטיסה
ורד ידלובקר | מנהלת שירות בטיסה
זיו גושן | מנהל שירות בטיסה
חילי אייגיס | מנהלת שירות בטיסה
הנה בן ראובן | דיילת בכירה
טל ישראל | מנהלת שירות בטיסה
טלי אשל | מנהלת שירות בטיסה
טלי נון | מנהלת שירות בטיסה
מליה אבליסון | מנהלת שירות בטיסה
'הודה היינבוים' | דייל בכיר
יואל פיטרברג | קברניט
יובל ורשבסקי | דייל בכיר
יחיאל מילר | מנהל שירות בטיסה
יניב שפירא | מנהל שירות בטיסה
יעל בייטס | מנהלת שירות בטיסה
יעל קרן | מנהלת שירות בטיסה
יעל רק | עוז | מנהלת שירות בטיסה
ישראל ריס | מנהל שירות בטיסה
לאה אהרונסון | מנהלת שירות בטיסה
ליהיא קריב | מנהלת שירות בטיסה
לילך בותניק צמח | מנהלת שירות בטיסה
לינויר און סבן | מנהלת שירות בטיסה
לישי חסטר | מנהל שירות בטיסה

המועדף ממוחשב מכמת המרטי של החתומים עליה

עם של פליטים לא יכול לגרש

בעלי חברות, מנכ"לים בכירים, יזמים ומשקיעים יוצאים נגד התוכנית לגרש מישראל מבקשי מקלט, ומדברים על עוולה מוסרית, איזולת כלכלית והחמצה בינלאומית

תוכניות קונקרטריות במקום גירוש. כולם, חשוב לציין, מכירים במצוקתם האמיתית של תושבי שכונת דרום תל אביב. הם מודעים למורכבות ולרגישות ולצורך להתמודד בראש ובראשונה עם קשיי הישראלים. והם משמיעים קול צלול, אמיץ – שחשוב להם שישמע.

יהיה קל לבקר אותם במנותקים מהעם, מתנשאים שכפית כסף בניהם. זה נרטיב שמקבלי החלטות ישמחו לאמץ. אבל אסור שסוגיית הגירוש תיהפך למאבק בין עניים לעשירים, בין דרום-תל-אביבים לצפונים, בין מזרחים לאשכנזים. המאבק הוא על הצביון של מדינת ישראל. שם צריך להתנהל הוויכוח, במשותף, לא כעימות בין שבטים מוסתים.

בפרקי אבות אומר הלל הזקן: "במקום שאין אנשים, השתדל להיות איש". זה משפט נפלא, שטומן בחובו גם את הדרישה הבסיסית להתנהג כמו בן אדם, וגם את ההבנה שבנסיבות מסוימות זה עלול להיות קשה. במקום שבו אין מי שעושה את המעשה הנכון, צריך להשתדל לפעול כראוי. לפי אחד הפירושים, האמירה נסמכת על משה רבנו עצמו, שראה מצרי מכה איש עברי, הביט סביבו, "וירא כי אין איש", עשה מעשה והציל את העברי.

ממשה רבנו, דרך הלל הזקן ועד ימינו עוברת שושלת יהודית, ישראלית ואוניברסלית מפוארת של התעקשות להיות איש. שושלת של דבקות במעשה המוסרי, גם כשמסביב, מול חרדות הרגע וההתלהמות הציבורית, מקלים ראש בעשיית המעשה הנכון. כעת מצטרפים לשושלת גם אנשי העסקים. הם משתדלים להיות איש.

אמיר דיו

לאנשי עסקים אין סיבה לדבר נגד גירוש פליטים ומבקשי מקלט. הם לא אמונים על מוסר, אלא על השאת רווחים לחברות שלהם. איש אינו מצפה מהם לעמוד בחזית של מאבקים חברתיים או להתבטא בסוגיות של אתיקה. יש להם רק מה להפסיד.

לכן מנכ"לים, בעלי חברות, משקיעים ויזמים נוטים להיזהר. רשת עדינה של קורי אינטרסים כלכליים מכתיבה את צעדיהם. לרוב יימנעו מהצהרות שאינן קשורות לביזנס עצמו, ודאי בנושאים שנויים במחלוקת. מתי מעט יעזו לבקר מדיניות ממשלה.

ובכל זאת, הקריאה שלנו שישמיעו את קולם נגד מדיניות הגירוש לאפריקה נענתה בשיתוף פעולה נדיר. התעקשנו שידברו בשם המלא, עם תמונתם, בלי להתחבא מאחורי דובר, והם באו. מנומקים, רוטים, נוקבים: יש מעשים שמדינת ישראל, על ההיסטוריה הייחודית לה, אינה יכולה להרשות לעצמה לעשות. ודאי כשעומדות בפניה ברירות ראויות יותר.

נכון, היו גם לא מעטים שחששו להתבטא. הם ביטאו הסכמה בשיחות סגורות, אך בפומבי העדיפו לשתוק. ועדיין, רבים מאוד שיתפו פעולה. הם חשים שזו אינה שעה רגילה, אלא שעת דחק. השלכות הגירוש שעל הפרק רחבות הרבה מעבר למעשה עצמו. הגירוש אולי ירחיק מבקשי מקלט, אבל ישאיר כתם מוסרי גדול על המדינה שהם אזרחיה. המדינה שהם אוהבים.

חרף החשש שהבעת עמדה שנויה במחלוקת תפגע באינטרסים כלכליים, אנשי העסקים הללו אינם מוכנים לשתוק עוד. מנקודת מבטם, זו חובתם המוסרית – כישראלים, כיהודים, כבני אדם – להתריע נגד העוול שבגירוש. חלק מהם משתמשים במילים קשות. חלק מותחים ביקורת על הממשלה. אחרים מציעים

אמנים/יות, משוררים/ות, סופרים/ות, מתרגמים/ות, עורכים/ות נגד גירוש מבקשי המקלט מאפריקה

אנו, אמניות/ים, משוררות/ים, סופרים/ות, מתרגמות/ים ועורכות/ים בישראל, 2018, קוראים לממשלת ישראל להסיר לאלתר את חרב הגירוש מעל צווארם של עשרות אלפי פליטים אפריקאים החיים בישראל, בין אם משום שהם נרדפים בארצותיהם ובין אם מפני שנמלטו לכאן מחמת רעב והעדר פרנסה. אנו קוראים לממשלה ליטול קורה מבין עיניה ולהודות שמניעי הגירוש המפלה ("מסתננים" ושוהים בלתי חוקיים אחרים, שצבע עורם בהיר, חיים בינינו בלי כל איום) גזעניים, ולהכריז מיד על מהלך הומאני נרחב לקליטת הפליטים כולם ברחבי הארץ, שיקומם ושילובם בכל תחומי החיים.

טייסים גרמנים סירבו להשתתף בגירוש פליטים

מחאת הטייסים הביאה לביטולן של יותר מ-200 טיסות של מבקשי מקלט שהרשויות החליטו לגרש לאפגניסטן, בטענה כי מדובר בארץ בטוחה. ממשלת גרמניה מקדמת תכנית שנועדה לעודד עזיבה מרצון של פליטים ומציעה לכל אחד כ-3000 יורו

חדשות | 2 | פורסם 06/12/17 09:51

טייסים סרבני גירוש

222 טיסות מגרמניה לאפגניסטן בוטלו השנה, אחרי שהטייסים לא הסכימו להשתתף בגירוש מבקשי מקלט

איתי משיח | ברלין

תן לגרש גברים אפגנים אם הורשעו בפשע, הוגדרו כ"מסוכנים", או סירבו לשתף פעולה עם הרשויות בתהליך זיהויים.

הגירושים לאפגניסטן מרווחים באופן תדיר בתקשורת הגרמנית ומלווים לעיתים קרובות בהפגנות. ארגוני זכויות אדם טוענים כי המדינה לא בטוחה בשל העימותים בין הממשלה והטליבאן.

הטייסים שסירבו לטוס הודיעו שלא ישתפו פעולה בגירוש למדינה שהאלימות בה מסכנת את חיי המגורשים. "ההחלטה לא להוביל נוסע היא בסופו של דבר החלטה של הטייס", אמר דובר לופטהנזה מיכאל למברטי. "אם יש לטייס את הרושם שבטיחות הטיסה עשויה להיפגע, הוא חייב לדחות אותה".

למרות העלייה במספר הגירושים, גרמניה נותרה יעד מרכזי למהגרים ולפליטים באיחוד האירופי.

גרמניה

טייסים בגרמניה מסרבים להשתתף בגירוש מבקשי מקלט, כך עולה מנתונים שפורסמה ממשלת גרמניה בתשובה לשאלתה של מפלגת השמאל "די לינקה".

על פי הנתונים, 222 טיסות מגרמניה לאפגניסטן בוטלו מתחילת השנה בעקבות סירובם של טייסים - 85 מהן טיסות של חברת התעופה הגרמנית לופטהנזה. הטייסים סירבו לקחת חלק בגירוש מבקשי מקלט אפגנים שבקשתם נדחתה. הגירוש לאפגניסטן שנוי במחלוקת בגרמניה, שכן הוא מבוסס על קביעת ממשלתית שלפיה אפגניסטן היא "מדינה בטוחה", זאת בניגוד לדעתם של משקיפים רבים. המדיניות הרשמית של גרמניה קובעת כי נישארים על הקרקע. מטוס לופטהנזה | צילום: שאטרסטוק

סרטים וספרות ילדים ונוער

חוצה ישראל עם ד"ר רמי גודוביץ'

כבר לא זרים – על ביי"ס ביאליק בתל אביב

כופר נפש

פצעי מדבר (הסיפור האמיתי)

הוט ליין

ליפול מגן עדן

מיצג הרכבת

ספרות ילדים ונוער

ספרות למען סובלנות

ערכה: שונית כהן, ייעוץ ותמיכה מקצועית: ד"ר נעמי דה-מלאך, וצוות "מרכז מרים רות" במכללת אורנים.

[רשימה של ספרי ילדים ונוער נגד גזענות ולעידוד הומניזם ושלום](#)

איור: דני קרמן

יהודה אטלס, דור המדבר
לקריאה לחצו על התמונה

תמר וורטה זהבי ורונית רוזנטל
מולו וצגאי